

Mer szuka sposobów na wyburzenie rosyjskiego widma w Wilnie »11

Alarm smogowy w trzech miastach »15

Jak nie zostać inwalidą w pracy »16

Paralimpiada Mediolan Cortina 2026: Igrzyska w cieniu polityki »28-29

30 lat Instytutu Polskiego w Wilnie.

„Zbyt długo byliśmy odwróceni od siebie plecami”

Fot. Marian Paluszkiwicz

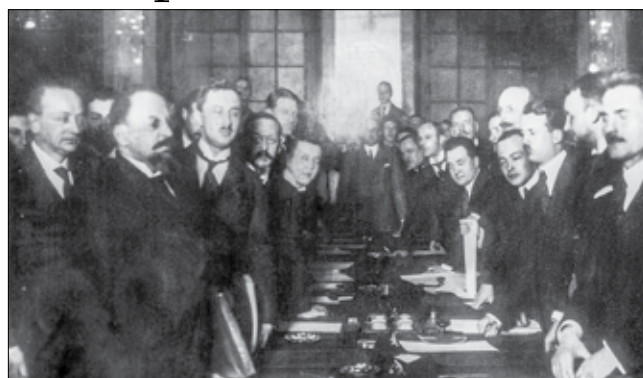
Sobotni koncert „Musicare. Il trionfo del Barocco” był doskonałą okazją do uczczenia 30-lecia Instytutu Polskiego w Wilnie. O działalności placówki i jej roli w promowaniu polskiej kultury na Litwie i wyzwaniach opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dyrektor Instytutu, dr Piotr Drobnik. »6-8

Czy Mindaugas Sinkevičius zostanie premierem? »2

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

Traktat ryski: dlaczego Litwa protestowała »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adaptacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

MEDIJU
RĖMIMO
FONDAS

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Czy Sinkevičius zostanie premierem?

Antoni Radczenko

Politolog Matas Baltrukevičius nie sądzi jednak, że zostanie też nowym premierem, ponieważ to ewidentnie mu się nie opłaca.

Socjaldemokraci rejonu wileńskiego, w minioną niedzielę (15 marca), zadeklarowali, że kandydatem oddziału na szefa partii będzie obecnie pełniący obowiązki prezesa ugrupowania oraz mer rejonu janowskiego Mindaugas Sinkevičius. Robert Duchniewicz, w rozmowie z dziennikarzami, oświadczył, że również był namawiany przez część kolegów partyjnych na start w wyborach na prezesa, ale ostatecznie oddział rejonu wileńskiego poparł kandydaturę Sinkevičiusa. „W ciągu najbliższego roku jestem gotów udzielić Sinkevičiusowi wszelkiej pomocy, jeśli chodzi o kształtowanie wewnętrznej struktury partyjnej i w innych sprawach” — oświadczył mer rejonu wileńskiego.

ROZWAŻANIA W KULUARACH

Wybory nowego prezesa socjaldemokratów odbędą się w maju. W kuluarach mówi się, że Mindaugas Sinkevičius może zostać nie tylko nowym przewodniczącym partii, ale również nowym premierem. O tym mówią nie tylko przedstawiciele opozycji oraz komentatorzy życia politycznego w kraju, ale również członkowie partii.

Poseł socjaldemokrata Martynas Katelinas, podczas nagrania audy-

Mindaugas Sinkevičius prawdopodobnie zostanie nowym przewodniczącym socjaldemokratów.

cji „24/7” telewizji „Lietuvos rytas TV”, oświadczył, że jeśli chce dowiedzieć się o stanowisku partii, to w pierwszej kolejności dzwoni do Sinkevičiusa, a nie premiera. Na pytanie: czy Sinkevičius może po wyborach partyjnych zostać szefem rządu, polityk odpowiedział, że nie odrzuca takiej możliwości.

Premier Inga Ruginienė, która jest również członkiem oddziału rejonu wileńskiego partii socjaldemokratycznej oświadczyła, że decyzja w sprawie kandydata była jednomyślna. „Nasz oddział jednogłośnie wyraził swoje stanowisko. Naprawdę nie było żadnych dyskusji. Głosowanie było jednomyślne i wyraźnie widzimy, że obecny tymczasowy przewodniczący może kontynuować swoją pracę” — zapewniła premier.

CZYNNIK OCHRONNY

Politolog i analityk powiązany z Wileńskim Instytutem Analizy Politycznej sądzi, że socjaldemokraci będą chcieli uniknąć scenariusza ze zmianą premiera.

— Z bardzo prostej przyczyny. Zaufanie społeczne wobec rządu jest bardzo niskie. Obecnie jest na poziomie 20 proc. Zaufanie względem premier również jest niskie. Być może w innych okolicznościach faktycznie mogło dojść do zmiany premiera. Tym niemniej kadencja sejmowa zbliża się do swej połowy i paradoksalnie to jest czynnikiem ochronnym dla Ru-

giniene. Socjaldemokraci raczej są zainteresowani, aby była do końca kadencji. Z drugiej strony nic nie wskazuje na to, że gdyby zmieniła się osoba premiera, to rząd odzyskałby swą popularność. Dlatego dla Sinkevičiusa, pod względem politycznym, to raczej średnio się opłaca — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Matas Baltrukevičius.

Po zeszłorocznej dymisji Gintautasa Paluckasa ze stanowiska premiera i przewodniczącego, partia socjaldemokratów przeżywa kryzys. Komentatorzy polityczni podkreślają, że bardzo często socjaldemokraci wysyłają sprzeczne sygnały do społeczeństwa. Analityk Wileńskiego Instytutu nie sądzi, że wybór Sinkevičiusa na stałego prezesa ugrupowania mocno zmieni sytuację wewnątrz partii.

— Generalnie Sinkevičius już teraz piastuje stanowiska tymczasowego przewodniczącego. Dlatego nie sądzę, że wybór na oficjalnego prezesa jakoś zasadniczo zmieni efektywność jego pracy. Dlaczego teraz mamy tak dużo pytań odnośnie koordynacji wewnątrz partii? To jest notoryczne, że premier mówi jedno, przewodniczący drugie, a starosta frakcji lub przewodniczący Sejmu trzecie. (...) W przypadku poprzedniej premier Ingridy Šimonytė to raczej było niemożliwe. Šimonytė słynęła z emocjonalnych wypowiedzi, ale trudno wyobrazić sobie sytuację, aby pozostali liderzy zaczęli ją krytykować — sądzi Matas Baltrukevičius. ■

Składamy wyrazy współczucia Koleżance

Janinie Biersiekierskiej

w bolesnej chwili śmierci **Edwarda Rymszewicza**.

Niech dobry Bóg przyjmie Jego duszę, a żyjącym da ukojenie w żałobie.

Łączymy się w bólu i modlitwie.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że odeszła od nas

Świętej Pamięci Leonarda Stankiewicz

Na zawsze pozostanie w naszych sercach,
a Jej dobroć i serdeczność pozostaną w naszej pamięci.

Siostra Stanisława, siostrzenica Renata
oraz siostrzenica Małgorzata z mężem Łukaszem i dziećmi

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że odeszła od nas

Świętej Pamięci Maria Dulko

Na zawsze pozostanie w naszych sercach,
a Jej dobroć i życzliwość zachowamy w naszej pamięci.

Siostra Stanisława, siostrzenica Renata
oraz siostrzenica Małgorzata z mężem Łukaszem i dziećmi

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

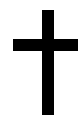
Świętej Pamięci Leonardy Stankiewicz i Marii Dulko,

szczerych osób o wielkich sercach.

Pamięć o **Śp. Pani Leonardzie Stankiewicz** i **Śp. Pani Marii Dulko** pozostanie
na zawsze w sercach wszystkich, którym dane było Je poznać.

W tych trudnych chwilach wyrazy najgłębszego współczucia
składamy **Rodzinie i Najbliższym**.

Europejska Fundacja Praw Człowieka

Z głębokim smutkiem żegnam

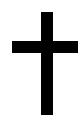
Aldonę Barbarę Tuczowską

moją długoletnią Przyjaciółkę, życzliwą i dobrą osobę, prawego człowieka,
wieloletniego pedagoga kochającego swoją pracę,
nauczycielkę biologii i chemii, wicedyrektor Szkoły Podstawowej w Ludwinowie,
Polkę, dla której najwyższą wartością była Polska.

Aldona Barbara Tuczowska zmarła 12 marca 2026 roku,
w dniu, w którym w 2006 roku przyjechałam do Wilna, by rozpocząć pracę
w „Kurierze Wileńskim” i zamieszkałam u Niej na ulicy Architektę.

Pani Barbara, bo tak Ją nazywałam, bardzo się o mnie troszczyła
i wspierała także przez kolejne lata, nawet kiedy opuściłam ukochane Wilno.
Mam wrażenie, że towarzyszyła mi całe życie i tak trudno mi dzisiaj się z Panią Barbarą żegnać.
Z głębi serca składam wyrazy współczucia **Bratanicy Renacie**, pozostałej **Rodzinie**,
wszystkim **Przyjaciółom** i **Bliskim, Współpracownikom, Jej byłym Uczniom**.

Anna Cebula

Imieniny

17 marca

Agrykola, Ambrożego,
Gertrudy,
Patrycjusza, Patryka,
Pawła, Reginy,
Witburga, Zbigniewa

18 marca

Aleksandra, Anzelma,
Boguchwała,
Celestyna, Cyryla,
Edwarda, Feliksa,
Krystiana, Marty,
Narcyza, Salvatora,
Trofima

Cytat dnia

„W końcu podjęliśmy
decyzję o uwolnieniu
rezerw ropy naftowej i
to właśnie zamierzamy
zrobić. Efekt powinien
być odczuwalny w
najbliższej przyszłości,
ponieważ tak zrobiono
już ponad dziesięć lat
temu i wówczas udało
się regulować ceny” –
powiedziała w premier
Inga Ruginienė.

Liczba dnia

18 tys. mieszkań
zostanie zbudowa-
nych i wyremonto-
wanych w Polsce. Taką
ilość budowy i remon-
tów mieszkań podał
minister finansów i
gospodarki RP Andrzej
Domański. W 2026 r.
na ten cel zostanie wy-
danych 8,7 mld zł. (ok. 2
mld euro).

Podczas Śniadania Modlitewnego rejonu wileńskiego omówiono ideę Światowego Kongresu Miłosierdzia

12 marca, w czwartek, odbyło się Śniadanie Modlitewne rejonu wileńskiego „Budujemy Miasto Miłosierdzia”, poświęcone omówieniu idei Światowego Apostolskiego Kongresu Miłosierdzia planowanego na 2026 rok w Wilnie.

Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza oraz jego małżonki Jolanty. Jak zaznaczył mer, czas Wielkiego Postu jest najlepszą okazją, by na chwilę zatrzymać się w szybkim tempie codziennych obowiązków i zastanowić nad głębszymi i trudniejszymi pytaniami.

„To nasza wspólna inicjatywa, której celem jest stworzenie przestrzeni do spotkania i dialogu przedstawicieli różnych organizacji, samorządu oraz duchowieństwa na temat spraw naprawdę istotnych dla naszego społeczeństwa. Stawiamy pytania: jaki jest rejon wileński i jaką wspólnotę budujemy? Co po sobie zostawimy? W jakim świecie będą żyły nasze dzieci? Miasto Miłosierdzia zaczyna się od uwagi poświęconej temu, komu dziś jest najtrudniej – choremu, ubogiemu, zagubionemu czy zniechęconemu” – powiedział w przemówieniu powitalnym mer R. Duchniewicz.

Podczas wydarzenia koordynatorka Kongresu Miłosierdzia w Kurii Wileńskiej, Inesa Čaikauskienė, przedstawiła World Apostolic Congress on Mercy (Światowy Apostolski Kongres Miłosierdzia), który odbywa się co trzy lata w innym kraju. W tym roku Litwa i Wilno dołączą do takich miast jak Rzym, Kraków, Bogota i Manila, które wcześniej gościły tysiące uczestników z całego świata. Podczas kongresów ludzie z różnych krajów przyjeżdżają do jednego miasta, aby wysłuchać świadectw, uczestniczyć w wykładach, wydarzeniach kulturalnych oraz w Mszach Św.

„Jesteśmy powołani do miłości. Do miłości wiernej, ufnej, hojnej, do miłości, która daje siebie i buduje życie. Rozumiemy jednak również, że każdy z nas nie jest do-

Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza oraz jego małżonki Jolanty. Fot. vrsa.lt

Podczas wydarzenia koordynatorka Kongresu Miłosierdzia w Kurii Wileńskiej, Inesa Čaikauskienė, przedstawiła World Apostolic Congress on Mercy (Światowy Apostolski Kongres Miłosierdzia), który odbywa się co trzy lata w innym kraju.

skonałym mechanizmem – który się nie psuje i nie popełnia błędów. Jesteśmy inni – jesteśmy ludźmi. Każdy z nas jest wolną osobą, zdolną dokonywać wyborów. Dzięki Bożemu zaufaniu możemy nawet podejmować błędne decyzje wraz z wszystkimi ich konsekwencjami. Bóg nigdy nie przestaje widzieć w człowieku – w każdym z nas, nawet w błędzącym i grzeszniku – swojego umiłowanego dziecka. Światło Bożego Miłosierdzia, prawdy i miłości jest wystarczająco odważne i silne, by świecić w ciemności, a żadna ciemność nie jest w stanie go zagłuszyć” –

powiedział podczas inwokacji biskup pomocniczy Archidiecezji Wileńskiej Arūnas Poniškaitis.

Ideę miłosierdzia w kontekście różnych wyznań uzupełnił prawosławny kapłan Maksimas Krutolevič, proboszcz parafii Narodzenia Chrystusa w Bukiszkach, który przedstawił inicjatywy wspólnoty prawosławnej. Swoim doświadczeniem podzielili się także członkowie katolickiej wspólnoty rodzin „Kościoł Domowy” – Alfredas i Julia Lukaševičiai.

W wydarzeniu uczestniczyło wielu przedstawicieli samorządu: mer Robert Duchniewicz z małżonką Jolantą, wicemerowie Edyta Tamošiūnaitė i Algis Vaitkevičius, dyrektor administracji samorządu Vytautas Vansavičius wraz z kierownikami wydziałów, radni, starostowie, dyrektorzy przedsiębiorstw samorządowych, członkowie wspólnot oraz przedstawiciele duchowieństwa. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

ENERGETYKA Litwa uwolni zapasy ropy i paliw

Aby obniżyć ceny paliw, które wzrosły w wyniku konfliktu na Bliskim Wschodzie, Litwa uwolni zarówno zapasy ropy, jak i paliw — powiedział wiceminister ds. energetyki Gabriel Gorbaczewski. „W naszym przypadku będzie to mieszanka: zarówno niewielka ilość samej ropy naftowej, jak i różnego rodzaju produktów ropopochodnych: benzyny, oleju napędowego, paliwa lotniczego i innych destylatów” — stwierdził wiceminister podczas poniedziałkowej (16 marca) dyskusji na temat wzrostu cen paliw. „Bardzo ważne jest, aby na rynku światowym pojawiły się różnego rodzaju produkty właśnie dzięki uwolnieniu tych rezerw (...), co miałyby pozytywny wpływ na ceny, stabilizując je i w dłuższej perspektywie obniżając” — dodał Gorbaczewski.

SANKCJE Konserwatyści proponują ograniczenia dla Białorusinów

Konserwatyści w Sejmie proponują wstrzymanie przyjmowania wniosków o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy w Litwie nie tylko od obywateli Rosji, ale także od obywateli Białorusi. Proponuje się również cofnięcie wydanych zezwoleń na pobyt czasowy w Litwie nie tylko obywatelom Rosji, ale także tym obywatelom Białorusi, którzy w ciągu kwartału co najmniej raz wyjeżdżali do wymienionych krajów. Propozycję ujednoczenia sankcji wobec obywateli Rosji i Białorusi popierają posłowie Laurynas Kasčiūnas, Arvydas Anušauskas, Audronius Ažubalis, Arvydas Pocius i Valdas Rakutis.

INOWACJE W VU nowoczesne urządzenie do monitorowania komórek

W Centrum Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wileńskiego (VU GMC) zainstalowano urządzenie do obrazowania o

wysokiej rozdzielczości (ang. High-Content Imaging, HCI) o wartości prawie 1 mln euro, przeznaczone do obserwacji komórek. Sprzęt o wartości 950 tys. euro pozwoli naukowcom szybciej i skuteczniej tworzyć zaawansowane rozwiązania medyczne oraz testować nowe metody leczenia. Podano, że system mikroskopowy Revvity Opera pozwoli badaczom uzyskać niezwykle szczegółowy obraz komórek i ich poszczególnych struktur. Urządzenie może jednocześnie przetwarzać wiele różnych próbek, dzięki czemu badania przebiegają szybciej.

TRANSPORT Z Wilna do Kowna będzie kursować ekspres LTG Link

Od 29 marca między Wilnem a Kownem zacznie kursować ekspres firmy LTG Link, który będzie jeździł bez przystanków pośrednich. „To kolejny krok, który pomaga uczynić pociąg wygodną i niezawodną alternatywą dla samochodu” — powiedziała dyrektorka LTG Link Kristina Meidė. Obecnie pociągi kursujące na trasie między Wilnem a Kownem zatrzymują się na takich stacjach pośrednich jak Lentvaris, Vievis, Kaišiadorys czy Palemonas, liczba przystanków podczas jednej podróży może wynosić od 3 do 15, a czas trwania podróży zazwyczaj wynosi od 1 godz. 10 min. do 1 godz. 20 min. Pociąg kursujący w ramach połączenia ekspresowego nie zatrzymuje się na stacjach pośrednich, dlatego podróż między dwoma największymi miastami potrwa od 59 minut.

WSPÓŁPRACA Otwarto Izbę Handlową Brazylii i Litwy

W tym tygodniu w São Paulo otwarto Izbę Handlową Brazylii i Litwy, której celem jest wzmocnienie wzajemnych powiązań gospodarczych, kulturowych i instytucjonalnych między tymi krajami. Jak podano w komunikacie, nowo utworzona izba stanie się strategiczną platformą promującą współpracę między przedsiębiorstwami z Brazylii i Litwy, ułatwiającą nawiązywanie partnerstw biznesowych oraz sprzyjającą innowacjom oraz inwestycjom w kluczowych sektorach, w tym w technologii, przemyśle, logistyce, energetyce i rolnictwie. W skład zarządu wejdą znani specjaliści i przedsiębiorcy o litewskich korzeniach, a także liderzy brazylijskiej społeczności biznesowej.

OSCARY Rozdano główne nagrody kinowe

Film Paula Thomasa Andersona „Jedna bitwa po drugiej” (ang. One Battle After Another) została ogłoszona najlepszym filmem podczas 98. ceremonii wręczenia nagród Amerykańskiej Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej, której członkowie przyznali najwyższe hollywoodzkie wyróżnienie tej komicznie amerykańskiej sadze o opozycji politycznej. Podczas ceremonii, na której Michael B. Jordan zdobył tytuł najlepszego aktora, a główna operatorka filmu „Grzesznicy” (ang. Sinners) weszła do historii Oscarów, stając się pierwszą kobietą, która zdobyła tę nagrodę, stał się długo oczekiwanym triumfem P. Th. Andersonowi, który swój pierwszy film krótkometrażowy nakręcił w wieku 18 lat i od kilkudziesięciu lat należy do najbardziej cenionych amerykańskich reżyserów. Do tej niedzieli Anderson nie zdobył ani jednej statuetki Oscara.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

30 lat Instytutu Polskiego w Wilnie. Dr Drobniaak: „Ta praca jest dla mnie prawdziwym darem”

W sobotę, 14 marca w Muzeum Narodowym Pałacu Wielkich Książąt Litewskich odbył się niezwykle koncert „Musicare. Il trionfo del Barocco”. Na scenie wystąpił wybitny kontratenor Kacper Szelażek. Wydarzenie, organizowane w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Dawnej im. Marco Scacchiego, było także okazją do uczczenia 30-lecia działalności Instytutu Polskiego w Wilnie. Publiczność była wyraźnie zaintrygowana występem — subtelne brzmienie kontratenora oraz atmosfera barokowej muzyki spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem słuchaczy. Z tej okazji przygotowaliśmy wywiad z dr. Piotrem Drobniaakiem, dyrektorem Instytutu Polskiego i ministrem pełnomocnym w Ambasadzie RP w Wilnie, który opowiada o roli Instytutu w promowaniu kultury polskiej na Litwie.

Honorata Adamowicz: Jak zmieniała się rola Instytutu w ciągu tych 30 lat?

Piotr Drobniaak: Każda młoda instytucja musi, jak to się mówi, najpierw okrzepnąć, zbudować sobie rozpoznawalność i nawiązać kontakty z kluczowymi dla tego typu działalności podmiotami — takimi jak: muzea, teatry, instytucje naukowe, galerie oraz inne instytucje kultury. Współpracujemy z instytucjami kultury w kraju, w którym działamy, a w tym przypadku — w Litwie. Ten proces trwa i rozwija się latami, a my stale się zmieniamy. Mogą to być też inne zmiany, jak choćby zmiana siedziby — kilka lat temu, jak wszyscy wiedzą, Instytut przeniósł się do nowego miejsca. To także niebagatelna zmiana, ponieważ przede wszystkim trzeba przyzwyczaić ludzi do zupełnie innej lokalizacji.

Czy 30 lat funkcjonowania Instytutu Polskiego w Wilnie to dużo w porównaniu z innymi polskimi instytutami za granicą?

Wydaje mi się, że to naprawdę sporo. Trzeba jednak pamiętać, że Instytut Polski w Wilnie nie należy do najstarszych. Najwcześniej powstał Instytut Polski w Bukareszcie,

Obecnie dyrektorem Instytutu Polskiego w Wilnie jest dr Piotr Drobniaak, który pełni również funkcję ministra pełnomocnego w Ambasadzie RP

jeszcze przed drugą wojną światową. Dla porównania, Instytut, w którym pracowałem wcześniej, czyli Instytut Polski w Bratysławie, w zeszłym roku obchodził swoje 75-lecie. Te 30 lat Instytutu w Wilnie to więc taki średni wiek — ani bardzo młody, ani najstarszy. Są też instytuty, które działają dopiero od kilkunastu czy nawet kilku lat. Najmłodszym obecnie jest Instytut Polski w Belgradzie, który został założony zaledwie kilka lat temu.

Jaką rolę odgrywa Instytut w promowaniu współpracy kulturalnej i edukacyjnej między Polską a Litwą?

To jest rola kluczowa. Zajmujemy się promocją Polski i kultury polskiej w Litwie. Nawiązujemy kontakty z instytucjami kultury tutaj na Litwie, a jednocześnie stymulujemy i inicjujemy współpracę litewskich instytucji z instytucjami w Polsce. Często, gdy takie kontakty już powstaną, wspieramy je na różne sposoby — finansowo, merytorycznie, poprzez konsultacje, a czasem także logistycznie. Przykładowo, pomagamy w realizacji przedsięwzięć kulturalnych, zapewniając noclegi czy transport artystów z Polski lub do Polski.

Jakie wyzwania stoją przed Instytutem w najbliższych latach?

Największym wyzwaniem jest chyba przekonanie Litwinów, że wieki wspólnej historii — to, co my nazywamy Rzeczpospolitą Obojga Narodów — były okresem korzystnym dla obu narodów. Wiem, że takie określenie nie zawsze jest chętnie używane wśród Litwinów i że można mieć na ten temat różne opinie, co wychodzi czasem w debatach czy na konferencjach historycznych. Zdaję sobie sprawę, że litewski punkt widzenia może być inny, nam zależy jednak na naszej interpretacji historii. Język czy kultura polska nie były tu przecież narzucane siłą, były atrakcyjne.

Jestem głęboko przekonany, że ślady materialnej kultury, które odnajdujemy choćby w Wilnie — w postaci bogactwa architektury różnych epok — są dziedzictwem tego, że Litwa kiedyś zdecydowała się wejść w unię państwową z Polską. Dzięki temu różne prądy artystyczne dotarły także na Litwę, a tutaj zaczęła rozwijać się wspaniała architektura i szerzej rozumiana kultura o cechach nawet śródziemnomorskich, która przychodziła z zachodu i południa Europy.

7.>>

6.>>

Uważam, że choć w tej dziedzinie poczyniliśmy postęp, to wciąż przed nami ogromna praca na kolejne lata, aby przekonywać do pozytywnych wspólnych polsko-litewskiej historii.

W jaki sposób Instytut wspiera zachowanie tożsamości polskiej wśród młodego pokolenia Polaków mieszkających w Wilnie i w Litwie?

Pokolenia Polaków mieszkających w Litwie są dla nas bardzo ważne, ale nie stanowią głównej grupy docelowej naszej działalności. Najważniejszą grupą są Litwini, zwłaszcza ci, którzy nie znają języka polskiego lub znają go słabo, a także ci, którzy mają niewielką wiedzę o Polsce. Zależy nam, aby Polska — kraj przyjazny i bliski Litwie geograficznie, historycznie i kulturowo — była tutaj rozpoznawana i doceniana.

Jednocześnie absolutnie nie zamykamy drzwi przed liczną społecznością polską mieszkającą w Litwie. To właśnie odróżnia nas od innych polskich instytutów na świecie. Nasza działalność w tym zakresie uzupełnia działalność innych instytucji, takich jak Dom Kultury Polskiej, który został stworzony specjalnie dla Polaków mieszkających w Wilnie i na Wileńszczyźnie.

Promujemy kulturę polską szerzej i serdecznie zapraszamy wszystkich Polaków mieszkających w Wilnie, na Wileńszczyźnie i w całej Litwie do udziału w naszych wydarzeniach i projektach, w których występujemy choćby jako partner. Na przykład tej jesieni planujemy wznowienie Festiwalu Filmu Polskiego. Jestem pewien, że oprócz Litwinów zainteresowanych współczesnym kinem polskim, pojawi się wielu Polaków, którzy pielęgnują tradycyjne formy kultury, ale także chcą śledzić, co nowego dzieje się w Polsce, na przykład jakie powstają nowe filmy.

Przygotowywany przez nas festiwal będzie dużym wydarzeniem, które zgromadzi zróżnicowaną publiczność — zarówno litewską, jak i polską, a być może także Białorusinów i Ukraińców mieszkających w Litwie, którzy również interesują się kulturą polską.

Co osobiście sprawia Panu największą satysfakcję w pracy na stanowisku dyrektora Instytutu?

Największą satysfakcję odczuwam z faktu, że wykonuję pracę, którą naprawdę lubię. Wyjaśnię to w ten sposób — zawsze interesowałem się kulturą, mam wykształcenie humanistyczne, jestem z zawodu polonistą, więc od zawsze fascynowały mnie książki. Jednym z naszych zadań jest promocja języka polskiego i literatury polskiej, a to idealnie wpisuje się w moje zainteresowania.

Moją pasją jest również muzyka klasyczna i sztuki piękne. Obecnie jestem kuratorem wystawy, która zostanie otwarta w kwietniu w Litewskiej Bibliotece Narodowej. To wszystko są dziedziny, na których się znam i które lubię, dlatego udział w wydarzeniach Instytutu nie jest obowiązkiem — przychodzę na nie z prawdziwą przyjemnością.

Drugim aspektem, który przynosi mi satysfakcję, jest kreatywność tej pracy. Możemy wymyślać własne projekty albo dołączać do realizacji pomysłów innych, wnosząc swoją „cegiełkę” i sprawiając, że wydarzenie staje się jeszcze ciekawsze.

Największą radość daje mi moment, gdy przychodzę na koncert, spektakl, wystawę czy debatę przygotowaną przez nas lub przy naszym udziale i widzę, że uczestnikom dane wydarzenie się podoba. To jest właśnie ta satysfakcja

z pracy, która naprawdę cieszy i motywuje do dalszego działania.

Jakie są Pana priorytety na najbliższe lata i w jakim kierunku chce Pan rozwijać Instytut?

Jeśli chodzi o priorytety naszej działalności, to jednym z nich jest, jak już wspominałem, stałe odwoływanie się do wspólnego dziedzictwa historycznego, zwłaszcza w kontekście obecnej współpracy w ramach Unii Europejskiej. Drugim priorytetem jest utrzymywanie równowagi pomiędzy dziedzinami sztuki, którymi się zajmujemy. Dbamy, aby proporcje pomiędzy promocją literatury, teatru, filmu, sztuk plastycznych a projektami z zakresu dyplomacji historycznej były zachowane.

Chciałbym również, aby Litwini mieli szersze spojrzenie nie tylko na polską kulturę, ale na Polskę jako kraj bardzo ciekawy i dynamicznie rozwijający się. Obserwuję, jak wielu Litwinów odwiedza Polskę — zatrzymują się w Warszawie czy innych miastach i korzystają z bogatej oferty kulturalnej i gastronomicznej. Te podróże powinny być jeszcze częstsze. Zbyt długo byliśmy odwróceniem od siebie plecami — teraz to się wreszcie zmienia.

Polska jest krajem dużym i zróżnicowanym — zarówno geograficznie, jak i kulturowo. Posiada bogactwo zabytków, różnorodność kultury regionalnej i szeroką ofertę turystyczną.

8.>>

■ Na scenie wystąpił wybitny kontratenor Kacper Szelażek

7.>>

Widać to w stale rosnącym ruchu turystycznym — liczba gości zagranicznych z roku na rok wzrasta w sposób imponujący. Chciałbym, aby wśród tych gości było również wielu Litwinów, ponieważ z mojego doświadczenia i badań wynika, że bezpośredni kontakt z Polską — podróz, skosztowanie polskiej kuchni, rozrywka, odwiedzenie atrakcji turystycznych — od razu przekłada się na lepsze postrzeganie naszego kraju.

Jakie nowe projekty, inicjatywy lub formy współpracy planujecie w ciągu najbliższych lat?

O jednym z nowych — choć w pewnym sensie już znanych — projektów mówiłem wcześniej: jest to wznowienie Festiwalu Filmu Polskiego, który zaplanowany jest na jesień tego roku.

Drugim projektem jest wernisaz malarstwa Katarzyny Karpowicz, zaplanowany na 17 kwietnia. Wystawa nosi tytuł „Dar”, a jej podtytuł to „Poezja Czesława Miłosza w obrazach Katarzyny Karpowicz”. To bardzo oryginalny projekt łączący malarstwo i literaturę, prezentujący dzieła krakowskiej, uznanej artystki, przygotowane specjalnie dla Wilna.

Co więcej, ta wystawa w czerwcu pojedzie także do Kiejdan, które w tym roku pełnią rolę litewskiej stolicy kultury. Wydaje mi się, że tam również spotka się z bardzo ciepłym przyjęciem, ponieważ Kiejdany to przecież ziemia rodzinna Czesława Miłosza, bardzo blisko Szatejn. W Kiejdanach pamięć o Miłoszu jest wciąż żywa, a w czerwcu będziemy obchodzić 115. rocznicę jego urodzin.

Jakie wyzwania uważa Pan za najtrudniejsze w obecnym zarządzaniu instytutem i jak je pokonuje?

Jednym z największych wyzwań, o którym już wspominałem, jest przekonanie Litwinów — zwłaszcza tych, którzy nie do końca dobrze odnoszą się do wieków wspólnej polsko-litewskiej historii — że był to okres pozytywny, do którego powinniśmy sięgać, mówiąc o historii, a zwłaszcza o rozkwicie sztuki w czasach Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Drugim wyzwaniem jest sytuacja języka polskiego w Litwie. Jak wiadomo, problem obecności języka polskiego w przestrzeni publicznej trwa od wielu lat. Sukcesy, które spo-

Publiczność była wyraźnie zauroczona występem — subtelne brzmienie kontratenora oraz atmosfera barokowej muzyki spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem słuchaczy

łeczność polska osiągnęła do tej pory, są znaczące, ale nie w pełni satysfakcjonujące. Chciałbym, aby obecność języka polskiego w codziennym życiu była czymś zupełnie naturalnym — na przykład poprzez dwujęzyczne nazwy miejscowości i ulic, tak jak w innych krajach europejskich i aby wszyscy tutejsi Polacy byli dumni z tego, że mówią po polsku, w jego pięknej, lokalnej wersji.

Odnosząc się do kultury, chciałbym, aby przy wspólnych polsko-litewskich wystawach zawsze pojawiały się napisy zarówno w języku litewskim, jak i polskim, tak jak ma to miejsce na dopiero co otwartej wystawie wawelskich gobelinów ze zbiorów Wiśniowieckich i Sanguszków w Pałacu Wielkich Książąt Litewskich, do odwiedzenia której bardzo zachęcam. Podobnie powinny być oznaczone zabytki Wilna — tabliczki informacyjne o najważniejszych zabytkach powinny być również w języku polskim, a nie tylko w litewskim czy angielskim.

To pokazuje, że wciąż mamy przed sobą wyzwania nie tylko dla Instytutu, ale też dla polskiej dyplomacji i całej społeczności polskiej, dla wszystkich, którym zależy na obecności języka i kultury polskiej w Litwie.

Czym dla Pana osobiście jest praca w Instytucie Polskim w Wilnie?

Wspominałem już o wystawie Katarzyny Karpowicz, która zo-

stanie otwarta 17 kwietnia w Litewskiej Bibliotece Narodowej im. Mažvydasa. Ma tytuł „Dar”. Ta praca jest dla mnie prawdziwym darem — czuję się wyjątkowo uprzywilejowany, mogąc pracować w Wilnie, mieście tak historycznym i pięknym.

Wilno nigdy mi się nie nudzi — zawsze odkrywam tu coś nowego. Zawsze interesowałem się historią, a obserwowanie postaci historycznych, pamiątek, architektury czy nawet spacerów po cmentarzach były dla mnie ważne. Tutaj mam to wszystko na wyciągnięcie ręki. Cenię też zieleni i przyrodę, a tej jest tutaj sporo. Jak wielokrotnie mówiłem, to wyjątkowe uczucie codziennie przechodzić uliczkami Starego Miasta obok wspaniałych zabytków historii, ale też miejsc związanych z życiem duchowym. Codziennie mijam na przykład Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, gdzie znajduje się obraz ważny dla katolików na całym świecie. Dodam, że pochodzę z Płocka — miasta, w którym dokładnie 95 lat temu św. Faustyna miała swoje widzenie będące początkiem całej, późniejszej historii powstania obrazu namalowanego przez Eugeniusza Kazimirowskiego. To tworzy dla mnie osobistą więź z Wilnem. ■

Rozmawiała Honorata Adamowicz
Fot. Marian Paluszkiewicz

Podatek paliwowy uderza w wakacyjne podróże

Justyna Giedrojc

W rezultacie znacznego wzrostu cen paliwa lotniczego biura turystyczne tymczasowo wprowadzają dopłatę paliwową do niektórych podróży.

Konflikt zbrojny na Bliskim Wschodzie spowodował gwałtowny wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach, co doprowadziło do wzrostu cen paliwa lotniczego o ponad 60 proc. W odpowiedzi na ten znaczący wzrost kosztów niektóre linie lotnicze zaczęły już stosować dodatkowe opłaty paliwowe.

ROZWIĄZANIE TYMCZASOWE

Zmiany te dotyczą również wyjazdów organizowanych przez Novaturas — największego touroperatora w krajach bałtyckich. Firma ogłosiła, że tymczasowo wprowadza dodatkową dopłatę paliwową dla podróży z krajów bałtyckich.

— Cena paliwa stanowi około połowę kosztów transportu pasażerskiego, dlatego tak nagły i znaczący wzrost bezpośrednio wpływa na koszty organizacji podróży. Dodatkowa dopłata paliwowa jest rozwiązaniem tymczasowym. Jeśli sytuacja na rynku ulegnie zmianie, będziemy weryfikować tę decyzję — przeglądy będą przeprowadzane co miesiąc. Staramy się informować klientów o zmianach w sposób jak najbardziej przejrzysty oraz podejmować decyzje odpowiedzialnie, uwzględniając rzeczywistą sytuację rynkową — twierdzi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Ieva Galvydienė, dyrektor generalna Novaturas.

Dodatkowa opłata paliwowa będzie obowiązywać w przypadku podróży organizowanych przez Novaturas z Litwy, obsługiwanych przez linie Avion Airlines i GetJet Airlines, z planowanym wylotem w okresie od 2 do 30 kwietnia 2026 r. Dopłata dotyczy wyłącznie podróży zakupionych lub zarezerwowanych do 11 marca 2026 r. W przypadku nowych rezerwacji dokonanych od 12 marca 2026 r. dopłata paliwowa jest już uwzględniona w końcowej cenie podróży.

WERYFIKACJA WYSOKOŚCI DOPŁATY

Wysokość dopłaty paliwowej zależy od kierunku podróży i naliczana jest od pasażera za lot w obie strony. Jej wysokość wynosi od 43 do 71 euro.

„Wysokość dopłaty paliwowej dla przyszłych okresów wyjazdowych będzie weryfikowana co miesiąc, z uwzględnieniem rzeczywistych zmian cen paliwa. Informacje o ewentualnym naliczaniu dopłaty na kolejny miesiąc będą publikowane najpóźniej do 10. dnia każdego miesiąca kalendarzowego” — informuje Novaturas.

Klienci objęci zmianą zostaną o niej poinformowani za pośrednictwem biur podróży, w których zakupili wycieczkę. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, jeżeli podwyżka ceny wycieczki przekroczy 8 proc. ceny końcowej, podróżny ma prawo odstąpić od umowy. W przypadku gdy podwyżka nie przekracza 8 proc., zastosowanie mają warunki rozwiązania umowy określone w jej treści.

Novaturas podkreśla, że wprowadzenie dopłaty w przypadku znacznego wzrostu cen paliwa nie jest rozwiązaniem wyjątkowym ani nowym na rynku. Podobny mechanizm był stosowany również w 2022 r.

w związku z gwałtownym wzrostem cen surowców energetycznych.

O wprowadzeniu opłaty paliwowej dla swoich klientów poinformowało także biuro podróży Teztour.

KOMERCYJNE LOTY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaleca obywatelom Litwy powstrzymać się od wszelkich podróży do Izraela, Jordanii, Libanu, Palestyny oraz krajów regionu Zatoki Perskiej: Iranu, Bahrajnu, Iraku, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Kataru, Kuwejtu, Omanu i Arabii Saudyjskiej.

Resort informuje także, że biuro podróży Estravel oferuje komercyjne usługi organizacji podróży dla osób prywatnych na Bliskim Wschodzie. Usługa jest płatna, a MSZ nie ponosi odpowiedzialności za jej jakość.

Chociaż loty komercyjne już działają, obywatele naszego kraju, którzy nie mogą z nich skorzystać, a zarejestrowali się w Ambasadzie Litwy, są nadal uwzględniani przy poszukiwaniu wolnych miejsc na lotach do Litwy lub do innych bezpiecznych krajów. Trwają również negocjacje z innymi państwami, które mogłyby przyjmować litewskich obywateli na takie loty. ■

Wysokość wprowadzonej przez Novaturas dopłaty paliwowej wynosi od 43 do 71 euro **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Trzeci tydzień wojny z Iranem. Litwa sięga po rezerwy ropy. Trump żąda pomocy

Ceny ropy szczytują, Cieśnina Ormuz wciąż zablokowana. Wilno planuje uwolnienie rezerw paliwowych, aby zbić ceny, to jednak może nie być zbawienne. Tymczasem Trump stawia żądania sojusznikom, a do Rosji i Chin ma prośbę.

Trwa trzeci tydzień wojny na Bliskim Wschodzie. Iran zablokował Cieśninę Ormuz — szlak, którym transportowana jest około jedna piąta światowej ropy — i zaatakował obiekty energetyczne oraz żeglugowe w rejonie Zatoki Perskiej. Teheran mści się za atak USA i Izraela przeciwko Islamskiej Republice. Światowe ceny ropy wzrosły od początku konfliktu o 40-50 proc.

TRUMP: NIECH INNI TEŻ PŁACĄ

Prezydent USA Donald Trump domaga się, by inne państwa włączyły się w udrożnienie Cieśniny Ormuz.

„Żądam, by inne kraje przysły i chroniły swoje terytorium, skąd biorą źródła energii” — powiedział Trump na pokładzie Air Force One, prezydenckiego samolotu. Przyznał, że prowadzi rozmowy z „około siedmioma” krajami.

Szczególnie wskazał na Chiny, które otrzymują najwięcej ropy z Zatoki Perskiej, oraz państwa NATO, twierdząc, że Ameryka i tak „pomaga im z Ukrainą, mimo że mamy ocean między sobą i to nas nie dotyczy”. Trump ujawnił również, że prowadzi rozmowy z Iranem.

OSTROŻNA EUROPA, MILCZĄCY PEKIN

Szef niemieckiego MSZ Johann Wadepuhl opowiedział się za sankcjami wobec odpowiedzialnych za blokadę cieśniny, ale pozostaje sceptyczny wobec rozszerzenia unijnej misji Aspides na Ormuz.

Brytyjski premier Keir Starmer zadeklarował współpracę z sojusznikami nad „realnym wspólnym planem” przywrócenia żeglugi, ale zastrzegł, że Londyn nie da się wciągnąć w wojnę. „Niekörtzy krytykowali mnie za decyzję o nieprzystąpieniu do ofensywy przeciwko Iranowi,

Prezydent USA Donald Trump liczy na zaangażowanie świata w odblokowanie Cieśniny Ormuz **Fot. EPA-ELTA**

ale na każdym etapie pozostałem wierny swoim zasadom” — powiedział Starmer.

Prezydent Francji Emmanuel Macron w rozmowie telefonicznej z prezydentem Iranu Masudem Pezeszkiem wezwał do natychmiastowego przywrócenia żeglugi i zakończenia ataków.

Pekin nie odpowiedział wprost na żądania Trumpa. Rzecznik chińskiego MSZ Lin Jian ograniczył się do apelu o wstrzymanie działań wojennych i zapewnił, że Chiny „są w stałym kontakcie ze wszystkimi stronami”.

Kreml z kolei odrzucił doniesienia „Financial Times”, jakoby proces pokojowy na Ukrainie tracił impet z powodu skupienia się Trumpa na Bliskim Wschodzie.

Szefowa unijnej dyplomacji Kaja Kallas ostrzegła, że złagodzenie przez USA sankcji na rosyjską ropę to niebezpieczny precedens. Podkreśliła też, że zamknięcie Ormuzu jest korzystne dla Rosji.

LITWA UWALNIA REZERWY

Premier Litwy Inga Ruginienė ogłosiła decyzję o uwolnieniu rezerw ropy naftowej.

„W końcu podjęliśmy decyzję o uwolnieniu rezerw ropy naftowej

i zamierzamy to zrobić. (...) Podobne działania podjęto ponad dziesięć lat temu i udało się w ten sposób ustabilizować ceny” — powiedziała szefowa rządu. Minister finansów Kristupas Vaitiekūnas przyznał jednak, że „ludzie odczuwają taki niepokój, ponieważ obecnie cena oleju napędowego wzrosła (...). Zupełnie nie wiadomo, jaka będzie za kilka tygodni”.

Rezerwa zostanie uwolniona poprzez zmniejszenie obowiązkowych zapasów przedsiębiorstw — dwie trzecie z nich posiada Orlen Lietuva, zarządzana przez polski koncern Orlen. Rezerwa państwowa pozostanie nienaruszona. Ekonomści oceniają, że efekt będzie symboliczny i krótkotrwały.

Minister spraw zagranicznych Kęstutis Budrys stwierdził z kolei, że państwa NATO powinny rozważyć pomoc USA w udrożnieniu Ormuzu. „Bez wątplenia nie możemy odrzucić takiej idei” — powiedział w Brukseli. Jednocześnie przestrzegł przed pokusą znoszenia sankcji wobec Rosji i Białorusi w zamian za tańszą ropę. „Nie ma nic droższego niż tania rosyjska ropa. I już widzieliśmy to w naszej historii” — podkreślił szef litewskiej dyplomacji. ■

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, LRV, mat. pras.

Stołeczny mer szuka sposobów na wyburzenie rosyjskiego widma w Wilnie

Justyna Giedrojc

Mer Valdas Benkunskas podejmuje dalsze działania w związku z planowanym wyburzeniem tzw. Domu Moskwy.

Jeszcze w 2022 r. sąd wydał orzeczenie, że Litwa ma prawo do wyburzenia rosyjskiego widma. Na przeszkodzie wykonania prawomocnej decyzji sądu stoją biurokratyczne formalności.

– Mer Wilna próbuje znaleźć rozwiązanie tej sytuacji, chociaż w rzeczywistości organizowaniem rozbiórki budynku powinna zajmować się Inspekcja Budowlana, a nie samorząd. Tym razem Valdas Benkunskas zasugerował, że w przeprowadzenie prac rozbiórkowych budynku mogłyby zaangażować się spółki budowlane. Większość firm odpowiedziało, że są zainteresowane propozycją i ją rozważą. Mer ma zamiar zainicjować zmiany ustawowe. Wcześniej samorząd zwracał się do prokuratury z zapytaniem, czy tak długie zwleknięcie z wykonaniem werdyktu sądu nie jest wykroczeniem przeciwko interesowi publicznemu – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Gabrielus Grubinskas, rzecznik samorządu.

12 marca mer Wilna Valdas Benkunskas oraz kierownictwo największych krajowych firm budowlanych wstępnie ocenili możliwość przeprowadzenia prac rozbiórkowych.

Spotkanie odbyło się w niewykończonym budynku Domu Moskwy przy ul. A. Juozapavičiaus 30.

„Minęło prawie 2 tys. dni od wydania decyzji sądu, która nakazywała wyburzenie tego budynku, a wciąż nie została ona wykonana. Słuchając tego, co mówi Inspekcja Budowlana, odpowiedzialna za egzekwowanie orzeczeń sądowych, ogarnia mnie poczucie beznadziei. Dlatego szukamy sposobów, aby przebić się przez całą tę biurokrację, która utrudnia wykonanie decyzji sądu, i w koń-

cu wdrożyć ją innymi możliwymi sposobami” – podczas konferencji prasowej powiedział mer stolicy.

ZMIANY USTAWOWE

Zmiany ustawowe, które ma zamiar zainicjować Valdas Benkunskas, pozwoliłyby na uniknięcie biurokratycznych formalności związanych z rozpoczęciem prac rozbiórkowych Domu Moskwy.

„Obecnie ustawa o wsparciu i działalności charytatywnej przewiduje, że firmy posiadające status odbiorcy wsparcia (w tym przypadku Inspekcja Budowlana) mogą przyjmować wsparcie wyłącznie w formie usług. W związku z koniecznością realizacji robót, przepis ten należy zmienić w taki sposób, aby wsparcie mogło być udzielane zarówno w formie usług, jak i robót budowlanych. W przypadku rozbiórki Domu Moskwy chodzi głównie o prace” – wyjaśnił Benkunskas.

Wcześniej koszty wyburzenia budynku szacowano na 2 mln euro, obecnie przewiduje się, że mogą być niższe. Zdaniem mera, przy udziale podmiotów prywatnych rozbiórka Domu Moskiewskiego nie obciążałaby państwa żadnymi kosztami.

DOKUMENTY NA BUDOWĘ BYŁY WYDANE BEZPRAWNIE

Państwowa Inspekcja Planowania Terytorialnego i Budownictwa zaznacza, że tak samo dąży do doprowadzenia do faktycznej realizacji treści orzeczenia sądowego. Inspekcja zaznacza, że w kwestii rozbiórki nielegalnie wzniesionego gmachu prowadzone są odpowiednie czynności. Wcześniej ustalono, że dokumenty zezwalające na budowę w centrum miasta zostały wydane przez władze miejskie w sposób bezprawny.

„Wyburzenie Domu Moskwy to projekt wyjątkowo skomplikowany, zarówno ze strony technicznej jak i organizacyjnej. Chodzi o rozbiórkę budynku zlokalizowanego w gęsto zabudowanej części miasta o intensywnym ruchu drogowym, gdzie należy odpowiednio zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców oraz pobliskich budynków” – głosi oświadczenie wystosowane przez inspekcję.

Pomysł budowy Domu Moskwy narodził się w 2004 r. podczas wizyty Jurija Łużkowa, ówczesnego mera Moskwy, w Wilnie. Planowano, aby obiekt stał się centrum kulturalno-biznesowym, mającym wzmocnić więzi między obiema stolicami. Wówczas funkcję mera Wilna pełnił Artūras Zuokas

Na przeszkodzie wyburzenia rosyjskiego widma stoją biurokratyczne formalności. Fot. Marian Paluszkiwicz

Traktat ryski: dlaczego protestowała Litwa?

Algimantas Kasparavičius uważa, że traktat ryski z marca 1921 r. wprowadzał stabilność w regionie. Przeciwko umowie polsko-sowieckiej protestowała Litwa oraz politycy ukraińscy i białoruscy, którzy traktowali traktat jako rozbiór ich krajów.

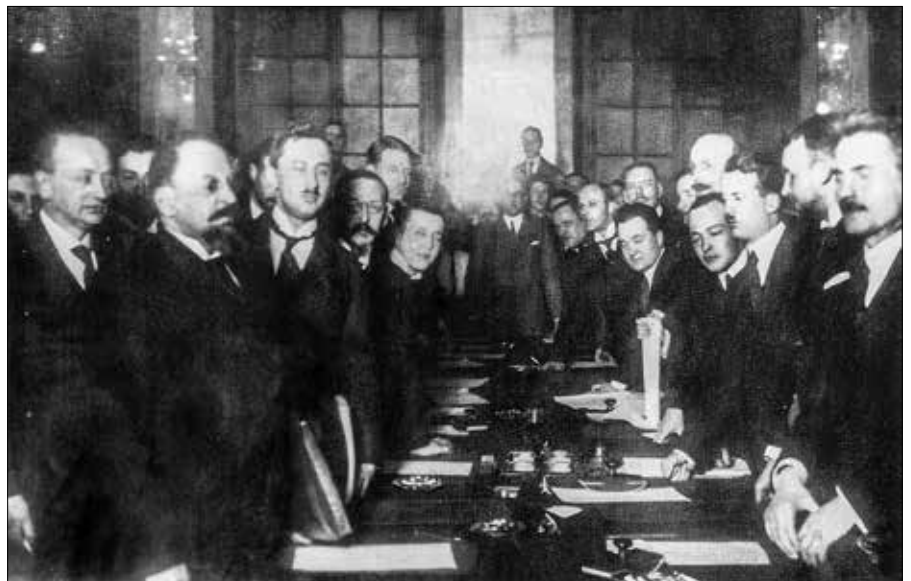
Antoni Radczenko

Rok 1920 dla nowopowstałej Polski był rokiem wojny z bolszewikami. Po zwycięstwie pod Warszawą praktycznie od razu rozpoczęły się pokojowe negocjacje z sowietami. Początkowo odbywały się one w Mińsku, a 21 września przeniosły się do Rygi.

TRZY STRONY

Po kilku miesiącach, 18 marca udało się podpisać traktat pokojowy z Rosją sowiecką, który formalnie kończył wojnę i ustalał granicę pomiędzy Polską a Rosją bolszewicką. Po stronie polskiej swe podpisy pod traktatem złożyli: Jan Dąbski, Stanisław Kauzík, Edward Lechowicz, Henryk Strasburger i Leon Wasilewski. Natomiast ze strony sowieckiej widnieją podpisy: Adolfa Joffego, Jakuba Haneckiego, Emanuela Kwirynga, Jura Kociubińskiego i Leonida Oboleńskiego.

Generalnie traktat ryski jest traktowany jako umowa pomiędzy Rosją sowiecką a II Rzeczpospolitą. Stron było więcej, ponieważ była jeszcze sowiecka Ukraina. Formalnie do utworzenia ZSRS sowiecka Ukraina traktowana była jako niepodległe państwo. – Traktat pokojowy z 18 marca 1920 r. został podpisany pomiędzy sowiecką Rosją, sowiecką Ukrainą a Polską. sowiecka Białoruś nie była stroną umowy, chociaż czytając protokoły polsko-sowieckich rozmów widzimy, że interes sowieckiej Białorusi reprezentuje Rosja. Jednak prawnie, jak wynika z umów zarejestrowanych w sekretariacie Ligi Narodów, to stronami są Rosja, Ukraina i Pol-

Traktat ryski został podpisany 18 marca 1921 r.

Fot. domena publiczna via Wikimedia

ska. Zawarcie umowy, z punktu widzenia regionu, na pewno było pozytywnym momentem. Pokój kończył polsko-bolszewicką wojnę, określał granice i stabilizował region – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Algimantas Kasparavičius, historyk z Instytutu Historii Litwy.

NIEZADOWOLENI BIAŁORUSINI I UKRAIŃCY

Pokój wywołał sprzeciw Litwy. – Przeciwko umowie dosyć kategorycznie i drastycznie protestowała nie tylko Litwa, ale również politycy białoruscy i ukraińscy, którzy wówczas przebywali na Litwie, w Niemczech czy Czechosłowacji. Politycy ukraińscy i białoruscy traktowali umowę, jako podział ich krajów pomiędzy Rosję i Polskę. Zbliżone stanowisko miał również rząd Litwy, która

przy pomocy narzędzi dyplomatycznych próbowała blokować umowę. Oczywiście to jej się nie udało, ponieważ zasoby Litwy były o wiele mniejsze niż Polski lub Rosji – podkreśla historyk.

12 lipca 1920 r. w Moskwie pomiędzy Litwą a Rosją sowiecką został podpisany traktat pokojowy. Na jego mocy Moskwa uznała, że Wilno i Wileńszczyzna należą do Litwy. Teoretycznie pokój ryski anulował postanowienia traktatu pokojowego sprzed roku. – Nie do końca. W traktacie ryskim było napisane, że sporne kwestie terytorialne pomiędzy Polską a Litwą muszą być rozwiązane poprzez rządy obu krajów. Oficjalne stanowisko Rosji było takie, że ona w ten konflikt się nie wtrąca. To wynika również z not dyplomatycznych ogłoszonych przez sowiecką Rosję w latach następnych.

12.>>

W latach 1921–26 Rosja sowiecka wystosowała chyba cztery czy pięć not dyplomatycznych dotyczących tej kwestii. Twierdzi się w nich, że traktat ryski w żaden sposób nie anuluje traktatu pokojowego z 1920 r. – oświadcza Kasparavičius.

SOWIECKIE ROZGRYWKI

Zdaniem rozmówcy sowiecka Rosja specjalnie wybrała taką strategię, ponieważ dostrzegła szansę do rozgrywania tej sytuacji. – Pod pewnym względem Rosja stała się nieoficjalnym sekundantem w pojedynku polsko–litewskim. Bardzo dużo pracowałem z dokumentami z tego okresu. Mogę powiedzieć, że mniej więcej od lata 1921 r. do mniej więcej lat 1932–33 rząd polski próbuje wymóc na Moskwie jasną deklarację w sprawie przynależności Wilna i Wileńszczyzny. Z drugiej strony Litwa próbowała otrzymać od Rosji jeszcze jedno potwierdzenie w sprawie umowy z 1920 r. w sprawie terytorium. Zarówno polska jak i litewska dyplomacja, czekała na gest ze strony Rosji, która unikała dawania jednoznacznej odpowiedzi. To może wydać się dziwne, ponieważ Konferencja Ambasadorów 15 marca 1923 r. faktycznie uznaje wschodnie granice Polski.

W tym również przynależność Wilna i Wileńszczyzny. Tym niemniej cała elita polityczna na czele z marszałkiem Józefem Piłsudskim czuje, że to nie wystarczy. Dlatego strona polska na wszelkie sposoby próbuje uzyskać od strony sowieckiej ostateczne potwierdzenie anulowania traktatu pokojowego z lipca 1920 r. Sowietci nie byli tym jednak zainteresowani – podkreśla historyk.

W okresie międzywojennym cała Europa uznała przynależność Wilna do Polski. Inaczej sprawa wyglądała ze Stanami Zjednoczonymi. – 29 października 1939 r. litewskie wojsko wkracza do przekazanego przez sowietów Wilna. Władze Litwy organizują w Wilnie specjalne uroczystości z tej okazji. Jedynym ambasadorem państw zachodnich, który wziął w nich udział, był przedstawiciel USA. Nawet udzielił wywiadu dla prasy litewskiej z tej okazji. Ten fakt bardzo dobrze ilustruje postawę Stanów Zjednoczonych. USA po konferencji pokojowej w Paryżu w latach 1919–20 praktycznie wycofuje się z Europy. W dokumentach dyplomatycznych, które badałem, Amerykanie ciągle podkreślali, że granice zostały ustalone bez USA, dlatego te decyzje nie są wiążące dla Ameryki – podkreśla Algimantas Kasparavičius. ■

Negocjacje z sowietami rozpoczęły się praktycznie tuż po Bitwie Warszawskiej
Fot. domena publiczna via Centralne Archiwum Wojskowe

Najcieplejszy 12 marca od 24 lat

Temperatura powietrza przekroczyła 18 stopni, odnotowując najcieplejszy dzień 12 marca od 2002 roku.

Jak poinformowała litewska służba meteorologiczna na swoim profilu na Facebooku, według wstępnych danych rekord ciepła z 12 marca został pobity, gdy temperatura w Druskienikach wzrosła do 18,1 stopnia.

Jest to również najwyższa temperatura powietrza zmierzona w tym roku.

Będzie reorganizacja Departamentu Celnego

Sejm podejmie się reformy celnej – do Departamentu Celnego chce się przyłączyć podległe mu instytucje i zmienić nazwę na Litewską Służbę Celną. W czwartek Sejm poparł propozycję Ministerstwa Finansów dotyczącą reorganizacji systemu celnego poprzez połączenie jego instytucji w jedną. Ma to na celu zwiększenie efektywności i przejrzystości celnej, przyspieszenie procesu podejmowania decyzji i świadczenia usług. „Reorganizacja uprości strukturę zarządzania służbami celnymi i stworzy warunki do zapewnienia bardziej efektywnej i spójnej działalności służb celnych na całym terytorium kraju” – stwierdził minister Kristupas Vaitiekūnas w komunikacie ministerstwa.

VTEK nie będzie badać działań Radvilavičiusa

Najwyższa Komisja Etyki Służbowej (VTEK) postanowiła nie wszczynąć postępowania w sprawie postępowania byłego wiceministra środowiska Edmunda Maćieżos, posła Sejmu Audriusa Radvilavičiusa, Litewskiej Izby Leśnictwa oraz Litewskiego Stowarzyszenia Właścicieli Lasów i Gruntów. Komisja, do której zwróciło się Ministerstwo Środowiska, podjęła decyzję po ocenie okoliczności wskazanych w komunikatach ministerstwa oraz dodatkowo zebranych materiałów, a także danych z systemu „Skaidris” i rejestru prywatnych interesów.

Opr. A.K. na podst. BNS, mat.pras.

Można odetchnąć z ulgą – powódź na razie nie grozi

Honorata Adamowicz

Ekspertki podkreślają, że sytuacja jest pod pełną kontrolą, a warunki pogodowe sprzyjają spokojnemu topnieniu śniegu i lodu, co ogranicza ryzyko nagłego podniesienia poziomu wody.

— Poziomy wód w rzekach rosną powoli, a opadów jest jak dotąd niewiele, dlatego sytuacja hydrologiczna pozostaje stabilna i nie wymaga wprowadzania nadzwyczajnych środków ostrożności. W niektórych miejscach woda może czasowo zalać pojedyncze drogi lokalne lub niewielkie pola uprawne, jednak są to jedynie drobne utrudnienia, które nie zagrażają bezpieczeństwu mieszkańców ani infrastrukturze krytycznej. Stopniowe przybieranie rzek pozwala systemom wodnym naturalnie odprowadzać nadmiar wody, co minimalizuje ryzyko nagłego spiętrzenia i poważnych zalewów. Lokalne podtopienia traktowane są raczej jako normalny element wiosennego cyklu przyrodniczego, a władze rejonowe i służby monitorujące sytuację pozostają w pełnej gotowości, aby szybko reagować w razie potrzeby — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Janina Brastovickytė-Stankevič, starsza specjalistka w Dziale Prognoz i Ostrzeżeń Litewskiej Służby Hydrometeorologicznej.

LÓD NA NIEMNIE I MIERZEI KUROŃSKIEJ POD KONTROLĄ

Lody na Niemnie zaczęły się już przemieszczać, co jest naturalnym procesem w tym okresie. Podobnie sytuacja wygląda na Mierzei Kurońskiej — lód jest gruby, ale popękany, co zmniejsza ryzyko nagłego spiętrzenia wody. W ciągu najbliższych dni lód może częściowo przemieścić się również w korytach Niemna, ale jeśli pro-

ces przebiegnie prawidłowo, nie należy spodziewać się poważniejszego wzrostu poziomu wody.

— Obecnie monitorujemy sytuację głównie w cieplejszej części rejonu Šilutė, gdzie lód topnieje najszybciej. Tam zalane zostały jedynie dwie drogi i jedno pole — sytuacja jest więc pod kontrolą. W pozostałych regionach kraju nie przewiduje się większych zagrożeń — dodaje ekspertka.

TEGOROCZNA WIOSNA SPRZYJA SPOKOJNEJ WODZIE

Ekspertka uspokaja, że tegoroczna wiosna przebiega wyjątkowo korzystnie. Stopniowe topnienie śniegu i lodu pozwala utrzymać stabilny poziom wód, co minimalizuje ryzyko powodzi.

Można odetchnąć z ulgą — na razie nie występuje zagrożenie powodzią. Ekspertki podkreślają, że obecny przebieg wiosennych roztopów jest stopniowy i kontrolowany, a poziomy wód w rzekach rosną

powoli. Wszystko wskazuje na to, że mieszkańcy mogą cieszyć się spokojną wiosną, bez niepotrzebnego stresu i obaw związanych z wodą.

Stopniowe topnienie śniegu i lodu sprawia, że rzeki mają czas na spokojne przyjmowanie napływającej wody, a ewentualne lokalne zalania są niewielkie i łatwe do opanowania. W praktyce oznacza to, że codzienne życie w rejonach przybrzeżnych i nadrzecznych przebiega normalnie — drogi są przejezdne, pola i gospodarstwa rolne nie są zagrożone, a mieszkańcy mogą spokojnie planować codzienne aktywności.

Specjaliści przypominają jednak, że warto nadal śledzić komunikaty służb hydrometeorologicznych, zwłaszcza w cieplejszych rejonach kraju, gdzie topnienie lodu przebiega najszybciej. Mimo to prognozy są optymistyczne, a ryzyko powodzi minimalne, co pozwala lokalnym społecznościom cieszyć się wiosenną aurą i obserwować budzącą się do życia przyrodę bez obaw o wodę. ■

Stopniowe topnienie śniegu i lodu sprawia, że rzeki mają czas na spokojne przyjmowanie napływającej wody **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Alarm smogowy w trzech miastach Litwy

Trzy stacje monitorujące jakość powietrza w Wilnie, Kownie i Kłajpedzie w ostatnich dniach odnotowują podwyższony poziom zanieczyszczeń.

Honorata Adamowicz

Z danych Agencji Ochrony Środowiska wynika, że szczególnie niepokojąca sytuacja panuje w niektórych dzielnicach największych miast kraju.

Według informacji opublikowanych na stronie internetowej agencji, wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza odnotowano w mikrorejonach Żyrmuny w Wilnie, Dainava w Kownie oraz Šilutės plentas w Kłajpedzie.

PYŁY ZAWIESZONE GROŹNE DLA ZDROWIA

Ekspert ostrzegają, że szczególnie zagrożenie stanowią pyły zawieszone różnej wielkości. Większe cząstki, oznaczane jako PM10, oddziałują przede wszystkim na górne drogi oddechowe. Mogą powodować kaszel, kichanie, a także wywoływać napady astmy.

Znacznie bardziej niebezpieczne są jednak drobniejsze cząstki – PM2,5.

– Drobne cząstki są wdychane bardzo głęboko, docierają do płuc, a następnie do krwi. W rezultacie mogą wpływać nie tylko na układ oddechowy, lecz także na układ sercowo-naczyniowy, a ponadto pogarszać przebieg przewlekłych chorób układu oddechowego i krążenia – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Vilda Bajoriūnienė, specjalistka ds. informowania społeczeństwa w Dziale Zarządzania Jakością i Komunikacji.

NAJBARDZIEJ ZAGROŹONE SĄ DZIECI I OSOBY CHORE

Podwyższony poziom zanieczyszczenia powietrza jest szczególnie niebezpieczny dla osób należących do tzw. grup ryzyka. Chodzi przede wszystkim o dzieci, kobiety w ciąży oraz osoby cierpiące na choroby układu oddechowego i krążenia.

Osoby pracujące na zewnątrz powinny starać się ograniczać intensywność wysiłku **Fot. Marian Paluszkiwicz**

W takich warunkach może dochodzić do pogorszenia przebiegu chorób przewlekłych, a także do cięższego przebiegu ostrych infekcji dróg oddechowych. Specjaliści zalecają więc uważne obserwowanie swojego stanu zdrowia i w razie pogorszenia samopoczucia kontakt z lekarzem rodzinnym. Warto również unikać miejsc, w których widać lub czuć źródła zanieczyszczeń.

DŁUGOTRWAŁY KONTAKT ZE SMOGIEM SKRACA ŻYCIE

Ekspert podkreślają, że problem zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy jedynie krótkotrwałego dyskomfortu.

– Długotrwały kontakt z zanieczyszczonym powietrzem może mieć poważne konsekwencje zdrowotne. Zwiększa ryzyko chorób układu oddechowego i serca, astmy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, a także raka płuc. Może również skracać długość życia – ostrzega Vilda Bajoriūnienė.

Specjaliści zalecają, aby w czasie podwyższonego zanieczyszczenia powietrza zachować szczególną ostrożność.

Jeśli planujemy aktywność na świeżym powietrzu – spacer czy trening – najlepiej wybierać miejsca oddalone od ruchliwych ulic, dymiących kominów czy obszarów o wyraźnie wyczuwalnym zapachu spalin lub dymu.

Osoby pracujące na zewnątrz powinny natomiast starać się ograniczać intensywność wysiłku. Im większy wysiłek fizyczny, tym głębszy oddech, a co za tym idzie – większa ilość wdychanych zanieczyszczeń.

GDZIE SPRAWDZIĆ AKTUALNĄ JAKOŚĆ POWIETRZA

Aktualne dane ze wszystkich automatycznych stacji monitoringu jakości powietrza w Litwie, a także prognozy, analizy i zalecenia ekspertów dotyczące najbliższych dni można znaleźć na stronie internetowej Agencji Ochrony Środowiska. ■

Jak nie zostać inwalidą w pracy

Justyna Giedrojc

W tym roku Międzynarodowy Dzień Inwalidów przypada na 15 marca. Święto ustanowione przez Międzynarodową Organizację Pracy obchodzone jest w trzecią niedzielę marca od 1956 r.

Celem obchodów tego dnia jest zwrócenie uwagi na problemy osób z niepełnosprawnością, a szczególnie tych, które zostały poszkodowane lub utraciły sprawność w wyniku wypadków podczas pracy. Do decyzji przyczyniły się tragiczne wydarzenia w kopalni węgla kamiennego Bois du Cazier w Belgii, gdzie zginęły 262 osoby, a kilkadziesiąt zostało poważnie rannych.

TYSIĄCE NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW PRZY PRACY

Każdego roku w Unii Europejskiej w wyniku wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych ginie ponad 3 400 osób.

Według Państwowej Inspekcji Pracy, ponad 4 tys. osób w naszym kraju co roku ulega wypadkom przy pracy, z czego około 150 odnosi poważne lub śmiertelne obrażenia.

Najwięcej wypadków ma miejsce w budownictwie, transporcie, przemyśle wytwórczym i rolnictwie. Według Państwowego Rejestru Chorób Zawodowych, co roku diagnozuje się choroby zawodowe u około 200 osób.

„Do najczęstszych przyczyn chorób zawodowych należą czynniki fizyczne, takie jak wibracje i hałas, oraz czynniki ergonomiczne, np. podnoszenie ciężarów i wykonywanie powtarzalnych ruchów” – informuje „Kurier Wileński” Państwowa Inspekcja Pracy.

BRANŻE O NAJWIĘKSZYM RYZYKU

Według danych tej instytucji w 2025 r. w Litwie odnotowano 18 wypadków śmiertelnych przy pracy, 122 pracowników doznało poważnych obrażeń. W wypadkach drogowych przy pracy zginęło trzech pracowników, a 11 zostało poważnie rannych.

„Do największej liczby śmiertelnych i ciężkich wypadków przy pracy

Co roku choroby zawodowe diagnozuje się u około 200 osób

Fot. Marian Paluszkiewicz

doszło podczas prac remontowo-budowlanych, magazynowania, transportu oraz prac ładunkowo-rozładunkowych, a także przy obsłudze urządzeń i mechanizmów technicznych, wycince lasów, obróbce drewna oraz naprawie urządzeń i sieci elektrycznych.

W porównaniu z 2024 r. liczba wypadków śmiertelnych przy pracy zmniejszyła się w przemyśle przetwórczym, w transporcie i gospodarce magazynowej oraz w handlu hurtowym i detalicznym oraz przy naprawie pojazdów samochodowych. Natomiast wzrosła w rolnictwie i leśnictwie. Liczba wypadków śmiertelnych pozostała bez zmian w budownictwie oraz w administrowaniu i usługach” – informuje Państwowa Inspekcja Pracy.

NIEWYSTARCZAJĄCA KONTROLA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PRACY

Przyczyny wypadków w 2025 r. pozostały bardzo podobne do tych z lat ubiegłych.

„Trzech pracowników zginęło, a 46 doznało poważnych obrażeń w wyniku upadku z wysokości. Dwoch pracowników zginęło, a 14 zostało poważnie rannych w wyniku spadających przedmiotów, drzew lub ziemi. Ponadto 34 poważne wypadki miały miejsce w wyniku poślizgnięcia się, uderzenia lub upadku pracowników na terenie firmy.

Dwoch pracowników zmarło w wyniku porażenia prądem elektrycznym oraz działania wysokiej temperatury. Jeden pracownik zginął, a siedmiu doznało poważnych obrażeń w wyniku uderzenia przez elementy mechanizmów operacyjnych. Wśród osób zmarłych stwierdzono czterech pracowników będących pod wpływem alkoholu, natomiast wśród ciężko rannych – trzy osoby nietrzeźwe” – głosi oświadczenie Państwowej Inspekcji Pracy.

Podczas badania przyczyn wypadków ustalono, że większość wypadków śmiertelnych oraz ciężkich wypadków przy pracy była spowodowana niewystarczającą wewnętrzną kontrolą w zakresie bezpieczeństwa pracy, niewłaściwą oceną ryzyka zawodowego, niewłaściwą organizacją pracy, stosowaniem nieodpowiedniego sprzętu roboczego oraz nieprzestrzeganiem przez pracowników przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Państwowa Inspekcja Pracy, w celu zwrócenia uwagi na problem wypadków przy pracy, zachęca pracodawców i pracowników do większego zaangażowania w przestrzeganie zasad bezpiecznej kultury pracy oraz do podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zapobiegania zagrożeniom bezpieczeństwa. ■

„Kochajmy naszą Ojczyznę całym sercem...” – obchody Dnia Odzyskania Niepodległości Litwy w Rudominie

11 marca nasz kraj obchodzi Dzień Odrodzenia Niepodległości. Właśnie 11 marca 1990 r., jako pierwsza z byłych republik sowieckich, Litwa proklamowała niezależność od chylącego się ku upadkowi Związku Radzieckiego.

Ta historyczna decyzja stała się świadectwem odwagi, wiary i niezłomnej woli narodu litewskiego. Każdego roku mieszkańcy różnych zakątków kraju świętują tę ważną datę. Do obchodów dołączyli również mieszkańcy i goście Rudominy w rejonie wileńskim.

Obchody tego ważnego święta rozpoczęto uroczystą Mszą św. w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Dobrej Rady w Rudominie, podczas której modlono się za nasz kraj i jego obywateli.

Po Mszy św. mieszkańcy oraz goście Rudominy wzięli udział w uroczystym pochodzie ulicami miasteczka, niosąc 150-metrową trójkolorową flagę państwa litewskiego. W procesji wzięli również udział przedstawiciele Litewskiego Związku Strzelców, żołnierze batalionu piechoty im. księcia Vaidotasa wraz z dowódcą podpułkownikiem Vitalijusem Anisimenko, żołnierze Litewskiego Wojska Lądowego, żołnierze 8. Batalionu Okręgu Wielkiej Bitwy Ochotniczych Sił Obrony Narodowej Litwy, przedstawiciele Szkoły Straży Granicznej Państwowej Służby Granicznej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, przedstawiciele placówek oświatowych rejonu wileńskiego, zespół perkusyjny „Ritmas Kitaip” oraz Wileńscy Szczudłacy. Uroczysty pochód rozpoczęto od wspólnego odśpiewania hymnu narodowego Litwy. Podczas marszu wszyscy byli zjednoczeni wspólnym poczuciem wspólnoty, pieśniami i uśmiechami.

Po pochodzie wszyscy udali się do Centrum Kultury w Rudominie, gdzie kontynuowano uroczyste obchody. Odbył się tam przepiękny koncert legendarnego litewskiego zespołu „Rondo”. To zespół, który jest na scenie od pra-

wie pół wieku, kultywując tradycję grania na żywo, szczerego kontaktu z publicznością i prawdziwej muzycznej energii.

Uczestnicy tegorocznych obchodów Dnia Odzyskania Niepodległości Litwy w Rudominie przeżyli prawdziwą ucztę duchową, słuchając piosenek zespołu „Rondo”.

Na uroczystość w Rudominie przybyli honorowi goście: mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, wicemer Algis Vaitkevičius, dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Vytautas Vansavičius, radni Samorządu Rejonu Wileńskiego, starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz oraz dyrektorzy i pracownicy instytucji rejonu wileńskiego.

„Już trzeci rok z rządu zebrałiśmy się tutaj w Dniu Odzyskania Niepodległości przez Litwę. Stało się to piękną tradycją. Dziś wciąż możemy słuchać tych, którzy byli świadkami tego ważnego wydarzenia. To ludzie, którzy pokazali, jak silna jest litewska wola obywatel-

ska. Żadne inne duże państwo nie było w stanie jej złamać. Naszym wielkim zadaniem jest chronić, pielęgnować i kochać to, co zostało stworzone. A zostało stworzone wiele. Ludzie, którzy są tu dzisiaj, pokazują, że stworzyliśmy silną wspólnotę, która jest fundamentem samorządności, a samorządność jest fundamentem państwa. Chciałbym, abyśmy umacniali ten fundament w naszych rodzinach, wśród naszych krewnych, a później zanieśli go do naszych społeczności. Jestem wdzięczny, że z roku na rok jest nas coraz więcej. Cieszę się, że możemy tak radośnie obchodzić święta narodowe. Serdecznie dziękuję Centrum Kultury w Rudominie i jego pracownikom za poświęcenie czasu i energii na organizację takich obchodów” – powiedział, witając wszystkich przybyłych na uroczystość mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

Organizatorem obchodów było Centrum Kultury w Rudominie. ■
Centrum Kultury w Rudominie

Uroczysty pochód ulicami miasteczka. Na czele pochodu uczestnicy nieśli 150-metrową trójkolorową flagę państwa litewskiego Fot. Centrum Kultury w Rudominie

Kiermasz Kaziukowy w Rudominie

W sobotę, 7 marca, na targowisku w Rudominie było gwarnie i wesoło. Odbił się tu bowiem kolorowy Kiermasz Kaziukowy, który zgromadził tłumy mieszkańców i gości Rudominy spragnionych zabawy oraz spędzenia wolnego czasu z rodziną i przyjaciółmi.

Pogoda tego dnia również temu sprzyjała. Organizatorzy zadbali o to, aby nikt nie miał ani chwili na nudę. Na zebranych czekał koncert oraz mnóstwo wspaniałych atrakcji.

Podczas świątecznego koncertu wszystkich gości bawiły zespoły działające przy Centrum Kultury w Rudominie. Swoimi występami zachwycały takie zespoły, jak „Przyjaciele” i „Mickunianka” z Mickun, „Wiosna” z Grygajć, „Borowianka” i „Hałas” z Czarnego Boru, „Verdenė” i „Kresowy Płomień” z Zujun, „Szum Studio” z Szumska, „Korzyść” z Mariampola, „Ale Babki” z Niemieża, „Barwy Podwileńskie” i „Makowy Smak” z Ławaryszek oraz „Przyjaciółki” z Kowalczyk. Gościem szczególnym święta w Rudominie była „Kapela Kawalerów Podwileńskich” – zespół znany wszystkim z barwnej mieszanki folkloru, tradycyjnych melodii wileńskich oraz żywiołowego stylu scenicznego. Każdy występ tego zespołu to nie tylko muzyczne doznania, ale także podróż w czasie – do dawnych, kresowych klimatów. I tym razem młodzi artyści zabrali publiczność w cudowną muzyczną podróż.

Podczas koncertu panowała atmosfera radości, piękna i ciepła. Wszyscy świetnie się bawili, śpiewając wraz z artystami dobrze znane i lubiane piosenki oraz oklaskując występy zespołów. Wielu dało się ponieść wesołej muzyce i zawirowało w tańcu.

Jakie Kaziuki bez świątecznego kiermaszu? Można było na nim nabyć domowe wypieki, produkty mięsne, palmy, kolorowe ozdoby oraz piękne rękodzieło. Każdy znalazł tu coś dla siebie lub dla bliskiej osoby. Organizatorzy nie zapomnieli o najmłodszych mieszkańcach Rudominy. Na dzieci czekało mnóstwo ciekawych atrakcji i wesołej zabawy.

■ Podczas koncertu panowała atmosfera radości, piękna i ciepła

Na Kiermasz Kaziukowy do Rudominy przybyli również dostojni goście: poseł na Sejm RL Ruslanas Baranovas, wicemer rejonu wileńskiego Danuta Narbut, radni Samorządu Rejonu Wileńskiego – Rūta Carik, Martynas Motuzas i Henryk Subocz, starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz, dyrektor Centrum Kultury w Rudominie Wioleta Cereszka, dowódca Kompanii im. Tadeusza Kościuszki Litewskiego Związku Strzelców Dariusz Litwinowicz, przedstawiciele asocjacji „Blaivi banga”, Centrum Sportowego Rejonu Wileńskiego oraz delegacja ze Szczecinka (Polska). Goście składali ser-

deczne życzenia wszystkim Kazimierzom i Kazimierzom, życząc wesołej zabawy oraz owocnych zakupów na świątecznym kiermaszu.

Na jarmarku panowała wyjątkowa atmosfera. Było kolorowo, wesoło, rodzinnie i przyjaźnie. Mieszkańcy Rudominy po raz kolejny udowodnili, że potrafią się świetnie wspólnie bawić.

Organizatorem Kiermaszu Kaziukowego było Centrum Kultury w Rudominie oraz spółka „Nemėžio komunalininkas”. ■

Centrum Kultury w Rudominie
Fot. Centrum Kultury w Rudominie

■ Gościem szczególnym święta w Rudominie była „Kapela Kawalerów Podwileńskich” – zespół znany wszystkim z barwnej mieszanki folklorowych melodii wileńskich

Litwa Singapurem Europy? Minister odpowiedział na pytanie o polsko-litewską spec-strefę ekonomiczną

Podczas godziny rządowej w Sejmie 12 marca padło pytanie o polsko-litewską strefę ekonomiczną powiązaną z budową poligonu w Kopciowie. Minister gospodarki i innowacji Edvinas Griksas wyjaśnił, że to dwa odrębne przedsięwzięcia – i zdradził, na jakim modelu wzoruje się nowa koncepcja.

Temat specjalnej strefy ekonomicznej, która miałaby powstać w powiązaniu z budową poligonu wojskowego w Kopciowie, trafił w środę 12 marca na forum Sejmu Republiki Litewskiej. Podczas godziny rządowej poseł Linas Urmanavičius z frakcji Demokratów „W imię Litwy” zapytał ministra gospodarki i innowacji Edvinasa Griksasa o planowane instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców w kontekście tworzenia poligonu, a także o gotowość kadrową regionu do przyjęcia nowych inwestycji.

„CZY BYŁY PRZEPROWADZONE ANALIZY?”

„W programie radiowym »Žinios« przedstawił pan planowane środki wsparcia dla przedsiębiorstw, zarówno w zakresie tworzenia, jak i zmiany charakteru działalności, jak i częściowej rekompensaty utraconych dochodów, przedstawiłem planowany nowy środek, którego nie ma w żadnym innym państwie Unii Europejskiej, a mianowicie utworzenie specjalnych wolnych stref gospodarczych. Obejmą one terytoria dwóch państw – zarówno Litwy, jak i Polski – i będą tam rozwijać się przedsiębiorstwa z branży zaawansowanych technologii” – zwrócił się do ministra Linas Urmanavičius.

„Chciałbym zapytać, czy analizowali Państwo możliwości w zakresie siły roboczej z Urzędem Pracy, Ministerstwem Ochrony Socjalnej? Być może przeprowadzili Państwo analizę możliwości i dysponują Państwo danymi, ilu potencjalnych specjalistów o odpowiednich kwalifikacjach szuka pracy w tym regionie?” – pytał.

ODPOWIEŹ MINISTRA: PRZYKŁAD SINGAPURU I MALEZJI

Minister Griksas w odpowiedzi rozgraniczył dwie kwestie,

które w debacie publicznej zdążyły się ze sobą zlać. Wyjaśnił, że poligon w Kopciowie i związane z nim środki wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców to jedno, a wspólna polsko-litewska strefa ekonomiczna – zupełnie odrębny projekt, którego lokalizacja nie została jeszcze przesądzona. „To po prostu dwie odrębne sprawy i nie ustalono jeszcze, gdzie to zrobimy” – podkreślił szef resortu.

Griksas poinformował, że rozmowy ze stroną polską dopiero się rozpoczęły – zarówno podczas niedawnej wizyty w Warszawie, jak i w ramach planowanej na przyszły tydzień wizyty rewanżo-

Temat specjalnej strefy ekonomicznej, która miałaby powstać w powiązaniu z budową poligonu wojskowego w Kopciowie, trafił w środę 12 marca na forum Sejmu Republiki Litewskiej.

wej polskich partnerów. Przedstawiając koncepcję, minister wskazał na konkretny wzorzec – strefę działającą na pograniczu Singapuru i Malezji.

ŁĄCZENIE ATUTÓW OBU STRON

Jak wyjaśnił, taki model sprawdzi się, ponieważ pozwala łączyć atuty obu stron.

„Komuś może brakować ziemi, a ktoś inny ma lepszą bazę prawną” – tłumaczył Griksas.

Przypomnijmy, że decyzję o budowie poligonu w Kopciowie podjęto w grudniu 2025 r. Obiekt o powierzchni ponad 14 tys. ha ma pomieścić jednocześnie do 4 tys. ćwiczących żołnierzy.

Podczas niedawnej wizyty w Warszawie prezydent Gitanas Nausėda informował o zainteresowaniu Polski zarówno wspólnymi ćwiczeniami na poligonie, jak i koncepcją wolnej strefy ekonomicznej. ■

Opr. A.K. na podst. LRS, mat.pras., min.inf.

W Sejmie Litwy pytano o polsko-litewską strefę (zdj. ilustracyjne)
Fot. Viktoriia Chorna, LRS

Konkurs „Być Polakiem” – przedłużono termin przesyłania prac

Apelujemy do nauczycieli, rodziców i uczniów –

zbliża się końcowy termin składanie prac w konkursie „Być Polakiem”. Wszystkim, którzy już to zrobili, dziękujemy, bo przecież, aby przygotować pracę konkursową, trzeba wyszukać wiele informacji, przemyśleć koncepcję pracy i dopiero wtedy można przystąpić do rysowania, pisania czy kręcenia filmu. To zwykle duży wysiłek, ale pomaga stać się świadomym „ambasadorem” polskich spraw. Autorzy prac konkursowych mają dużą szansę na spotkanie z Polską, ponieważ znaczna grupa uczestników zostaje wyróżniona i zaproszona do odwiedzin ojczyzny przodków.

Otrzymaliśmy jednak listy od nauczycieli, że niemieccy uczniowie przez ostatnie dwa tygodnie przebywali na wakacjach zimowych i dopiero 14 marca wracają na zajęcia do szkół polskich. Zagapili się, nie przygotowali jeszcze prac, a bardzo chcieliby to zrobić. No cóż, nie jest to wygodne dla jurorów, ale dajmy szansę spóźnialskim. Do 22 marca możecie przesłać prace z nadzieją, że to właśnie wy otrzymacie w nagrodę złotą złotówkę.

Tegoroczną XVII edycję konkursu uświetnimy polską złotówką, w stulecie jej oficjalnego wprowadzenia do obiegu w młodym, niepodległym państwie polskim. Reforma monetarna przeprowadzana w latach 1924 – 1926 przez ministra Władysława Grabskiego jest wydarzeniem zbyt mało znanym a ogromnie ważnym dla państwa, budującego jedność po latach zaborów. Rosyjski rubel i niemiecka marka nie chciały ustąpić miejsca polskiej złotówce. Ludność też protestowała, obawiając się niekorzystnego efektu finansowego dla gospodarstw rodzinnych. Minister Grabski, wybitny ekonomista, nie bez trudu wprowadził złotówkę, jako pieniądz do obro-

tu gospodarczego w całej Polsce i odniósł sukces.

Dla upamiętnienia tego wydarzenia i zapoznania uczestników z pozytywnymi efektami trudnej reformy Grabskiego postanowiliśmy zaprosić wszystkich wyróżnionych, którzy przyjadą do Polski, do Muzeum Pieniądza w Narodowym Banku Polskim.

Laureaci najwyższej ocenionych przez jury prac konkursowych otrzymają podczas gali nagrodą

specjalną – replikę polskiej złotówki, połączanej i bardzo pięknej. To będzie wyraz najwyższego uznania dla Was ale także dla rodziców i nauczycieli, którzy byli troskliwymi opiekunami i wsparciem dla Was podczas przygotowywania prac konkursowych.

Więcej informacji o konkursie na stronie: www.bycpolakiem.pl ■

Marek Machała

**Koordinator Generalny
Konkursu „Być Polakiem”**

XVII EDYCJA 2025/2026
BYĆ POLAKIEM

NIE PYTAJ, CO POLSKA ZROBIŁA
DLA CIEBIE, ALE CO TY MOŻESZ
ZROBIĆ DLA POLSKI!

MIĘDZYNARODOWY KONKURS | ATRAKCYJNE NAGRODY

BYĆ POLAKIEM

REGULAMIN I ZASADY KONKURSU
www.bycpolakiem.pl

SWIAT TAK

Wileńskie „DĖK'ui” będą częściej otwarte. Plan: wynieść zmianę poza Wilno

Trzy najpopularniejsze stacje wymiany rzeczy „DĖK'ui” w Wilnie od 17 marca będą czynne we wtorki i czwartki. To tymczasowa zmiana, za którą może pójść znacznie więcej.

Od przyszłego wtorku mieszkańcy stolicy Litwy zyskają dodatkowy dzień na odwiedzenie trzech najczęściej wybieranych punktów wymiany rzeczy „DĖK'ui” – przy Pilaitės pr. 50, Pramonės g. 209S i Liepkalnio g. 113B. To specjalne punkty, w których możemy zostawić dobrej jakości rzeczy, a ktoś inny – je zabrać, jeśli potrzebuje.

NOWY HARMONOGRAM DO 23 KWIETNIA

Dotychczas stacje przyjmowały odwiedzających raz w tygodniu, teraz będą one otwarte we wtorki i czwartki w godz. 11:00–18:00. Nowy harmonogram obowiązuje tymczasowo, do 23 kwietnia.

Centrum Gospodarki Odpadami Obwodu Wileńskiego (VAATC) tłumaczy, że zmiana ma ułatwić mieszkańcom planowanie wizyt i zwiększyć szanse na to, by używane, ale sprawne przedmioty trafiły do nowych właścicieli.

Dyrektor ds. strategii i komunikacji VAATC Tadas Vasiliauskas wyjaśnił, że obecne rozszerzenie go-

dzin pracy ma charakter pilotażowy i w zależności od wyników może zostać wdrożone na stałe oraz rozszerzone na inne lokalizacje.

„Na tym etapie testujemy i analizujemy możliwe zmiany w trzech najczęściej odwiedzanych punktach w Wilnie. Jeśli decyzja się sprawdzi, taki model pracy może później stać się stałą formą działalności nie tylko w Wilnie, ale także w innych punktach zbiórki odpadów w regionie stolicy” – mówi Vasiliauskas.

JAK I GDZIE DZIAŁA „DĖK'UI”?

Punkty „DĖK'ui” działają na placach zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Mieszkańcy mogą w dowolnym momencie zostawić tam przedmioty, które są w dobrym stanie, ale nie są już potrzebne w gospodarstwie domowym. Inni odwiedzający mogą je następnie bezpłatnie zabrać.

Skala działania sieci robi wrażenie – według danych VAATC od początku 2025 r. we wszystkich punktach „DĖK'ui” w regionie wileńskim zebrano ponad 50 tys. przedmiotów do ponownego wykorzystania.

Szczegółowe informacje o lokalizacjach i dostępnych przedmiotach można znaleźć na stronie www.stoteledekui.lt.

Opr. A.K. na podst. mat.pras., VAATC

Punkty „DĖK'ui” będą otwarte dwa razy w tygodniu. Jeśli się to sprawdzi, zmiana ta wyjdzie poza stolicę Fot. VAATC, mat.pras.

Zatrzymani sprzedawcy karfentanylu

Sąd rejonowy w Wilnie skazał dwóch oskarżonych za dystrybucję narkotyków na kary pozbawienia wolności, we czwartek 12 marca wydała komunikat Prokuratura Generalna.

Sąd uznał kobietę urodzoną w 1985 r. i mężczyznę urodzonego w 1980 r. za winnych nielegalnego posiadania substancji odurzających w celu ich dystrybucji oraz spożycia części z nich.

Osobom, które były wcześniej wielokrotnie karane, sąd, po zsumowaniu wyroków skazujących z poprzednich wyroków sądowych, skazał kobietę na dwa lata i osiem miesięcy, a mężczyznę na jeden rok i osiem miesięcy pozbawienia wolności.

Kobieta urodzona w 1976 r., która nabyła od tych osób substancje odurzające w sąsiedztwie sądu, została skazana za posiadanie narkotyków na ostateczną karę sześciu miesięcy prac społecznych, zobowiązując ją do wykonywania prac społecznych 26 godzin miesięcznie.

Zgodnie z danymi sprawy, w październiku ubiegłego roku kobieta i mężczyzna, działając w grupie, w pobliżu budynku Sądu Rejonowego w Wilnie sprzedali osiem folii z substancją odurzającą karfentanyl za 48 euro kobiecie urodzonej w 1976 roku. Ta ostatnia wkrótce spożyła substancje odurzające w budynku Sądu Rejonowego w Wilnie.

Nabywcy przekazali mężczyźnie substancje odurzające otrzymane od kobiety, ponieważ sama kobieta spieszyła się na rozprawę sądową, podczas której była sądzona za popełnione wcześniej przestępstwo. Wszyscy trzej zostali zatrzymani przez funkcjonariuszy policji. Podczas przeszukania funkcjonariusze znaleźli w ubraniach kobiety sprzedającej narkotyki kilka dodatkowych folii z karfentanylem, a mężczyzna miał przy sobie niewielką ilość marihuany. W trakcie śledztwa skazani przyznali się do winy, więc sprawa karna została rozpatrzona w trybie przyspieszonym. Wyrok sądu pierwszej instancji może zostać zaskarżony w trybie apelacyjnym.

Opr. A.K. na podst. BNS

Wojna na Bliskim Wschodzie wykosztuje mieszkańców Litwy. Ekonomista: Ropa to nie wszystko

Główny ekonomista Swedbanku tłumaczy, że wojna przede wszystkim jest tragedią, ale też złym zwiastunem dla portfela. Zwraca uwagę na jeden mało znany fakt – ropa jest tylko jednym z towarów, którego dostawy będą zaburzone.

PALIWO TO JEDNA STRONA MEDALU

Po ataku USA i Izraela na Iran, na Bliskim Wschodzie rozgorzała wojna. Już przełożyła się na wyraźny wzrost cen ropy, gazu i paliw, ale jak ostrzega dr Nerijus Mačiulis, główny ekonomista Swedbanku, jej skutki ekonomiczne sięgają znacznie dalej niż dystrybutorzy na stacjach benzynowych.

W swoim komunikacie Mačiulis przyznaje, że poruszanie kwestii ekonomicznych w kontekście konfliktu zbrojnego może wydawać się niestosowne, ale podkreśla, że są one jak najbardziej realne.

„Każda wojna jest tragedią – utratą życia, zniszczeniem infrastruktury i rosnącym z każdym dniem prawdopodobieństwem kryzysu humanitarnego. W tym kontekście obawy ekonomistów dotyczące cen oleju napędowego i ogórków są niemal nie na miejscu, ale nadal aktualne” – pisze ekonomista.

Mačiulis wskazuje, że przeciętny mieszkaniec Litwy wydaje na paliwo ok. 5,5 proc. swoich dochodów, co przy obecnym wzroście cen o jedną czwartą oznacza dodatkowe 20 euro miesięcznie. Jednak to nie paliwo stanowi największe zagrożenie.

NIE TYLKO ROPA, ALE TEŻ... MOCZNIK

Ekonomista Swedbanku zwraca uwagę na mało znany fakt – Bliski Wschód dostarcza nie tylko jedną piątą światowej ropy i gazu, ale także niemal 40 proc. mocznika, kluczowego nawozu azotowego.

Jego cena jest już o połowę wyższa niż rok temu, co przełoży się na droższe uprawy, a w konsekwencji – na wyższe ceny żywności. Według szacunków Mačiulisa, jeśli ceny energii utrzymają się na obecnym poziomie, produkty spo-

żywcze w Europie podrożeją średnio o 5–7 proc.

Osobny problem stanowi perspektywa podwyżek stóp procentowych. Ekonomista przypomina, że Europejski Bank Centralny już zapowiedział, iż nie dopuści do powtórki scenariusza inflacyjnego z 2022 r., a jedynym dostępnym mu narzędziem jest zaostrzenie polityki monetarnej. Mačiulis tłumaczy, dlaczego taka decyzja może budzić niezrozumienie wśród zwykłych obywateli.

„Dlaczego w sytuacji drożących paliwa i żywności trzeba jeszcze utrudniać życie, podnosząc koszty kredytów mieszkaniowych?” – pyta retorycznie.

„Niestety, EBC ma tylko jeden cel – stabilność cen – i dąży do niego, nawet jeśli czasami oznacza to poświęcenie wzrostu gospodarczego” – czytamy.

BĘDZIE POWTÓRKA 2011 R.?

Jako analogię przywołuje rok 2011, kiedy wzrost cen ropy z 80

do 120 dolarów za baryłkę skłonił EBC do dwukrotnej podwyżki stóp, co zakończyło się recesją w strefie euro i wymuszonym odwołaniem z zacieśniania polityki jeszcze w tym samym roku.

Obecnie rynki wyceniają podwyżkę stóp w drugiej połowie roku – sześciomiesięczna stawka Euribor wzrosła już o ćwierć punktu procentowego. Jak wylicza Mačiulis, dla rodziny ze średnim kredytem hipotecznym rzędu 150 tys. euro oznacza to dodatkowe 30 euro miesięcznie – więcej niż kosztuje ich wzrost cen paliwa.

Ekonomista kończy swoją analizę jednak umiarkowaną optymistyczną konkluzją – mimo trudności prawdopodobieństwo recesji pozostaje na razie niewielkie. Wzrost wynagrodzeń wciąż wyprzedza inflację, a pensja minimalna i emerytury rosną w tempie przekraczającym dziesięć procent rocznie. ■

Opr. A.K. na podst. mat.pras., Swedbank

■ Oczywiście, gdy zdrożeje paliwo, zdrożeje wszystko, co wymaga transportu... Ale jest jeszcze jeden czynnik Fot. Apolinary Klonowski

Zachorowaliśmy w piątek, do lekarza nie można się dostać. Co robić i kiedy trzeba coś zrobić bezwzględnie?

Choroba nie wybiera pory dnia ani dnia tygodnia. Lekarz rodzinny i farmaceutka radzą, jak odróżnić drobną dolegliwość od stanu zagrożenia życia — i kiedy domowa apteczka wystarczy, a kiedy trzeba dzwonić na pogotowie.

Wieczór, weekend, zamknięte przychodnie — to scenariusz, który zna większość z nas. Lekarz rodzinny platformy medycznej uhealth Domas Denisovas przekonuje, że w takiej sytuacji kluczowe jest nie tyle szybkie działanie, co trafna ocena objawów.

Jak wyjaśnia, po godzinach pracy pacjenci najczęściej zgłaszają się z dwóch powodów. Pierwszym jest brak leków na choroby przewlekłe — sytuacja pozornie banalna, ale budząca uzasadniony niepokój.

Drugim — nagle objawy: infekcje dróg moczowych, gorączka, bóle brzucha, pleców lub głowy, nudności i biegunka.

„CZERWONE FLAGI”

Część dolegliwości można bezpiecznie przeczekać do rana. Są jednak objawy, które Denisovas nazywa „czerwonymi flagami” — te wymagają natychmiastowej reakcji. Lekarz szczególnie ostrzega przed lekceważeniem bólu w klatce piersiowej.

„Bólu w klatce piersiowej nigdy nie należy lekceważyć. Zwłaszcza jeśli jest to ból uciskający, rozrywający, duszący, obejmujący większą część klatki piersiowej, a nie tylko jeden mały punkt, lub rozprzestrzeniający się na rękę, szyję, szczękę, plecy, jeśli bólowi towarzyszy duszność, osłabienie, zimny pot lub nudności — konieczna jest natychmiastowa pomoc medyczna” — podkreśla lekarz.

Na liście sygnałów alarmowych znajdują się też utrata przytomności, drętwienie jednej strony ciała, nagłe zaburzenia mowy lub wzroku, drgawki i silne krwawienie. Denisovas zwraca szczególną uwagę na objawy udaru, podkreślając, że w takim przypadku każda minuta ma znaczenie.

Zachorowałeś w piątek, polikliniki nieczynne? Warto zwrócić uwagę na to, jak bardzo poważne są objawy **Fot. Apolinary Klonowski**

DZIECI: GORĄCZKA TO NIE JEDYNY WYZNACZNIK

Osobny apel lekarz kieruje do rodziców. Przypomina, że stan dzieci może pogarszać się znacznie szybciej niż dorosłych, a sama temperatura nie przesądza o powadze sytuacji. „Jeśli dziecko ma wysoką gorączkę, nagle staje się osłabione, sennie, trudno je obudzić — są to niepokojące objawy”.

Ważne jest również obserwowanie, czy dziecko pije płyny: dzieci bardzo szybko się odwadniają” — ostrzega Denisovas. W przypadku niemowląt kluczowa staje się intuicja rodziców — dziecko, które nie potrafi opisać swoich dolegliwości, sygnalizuje je zmianą zachowania.

KIEDY LEKARZ, A KIEDY TELE-LEKARZ?

Nie każda wieczorna dolegliwość wymaga wizyty na izbie przyjęć. Lekarz uhealth wskazuje, że telemedycyna sprawdza się przy ocenie objawów przeziębienia,

grypy czy infekcji dróg moczowych, a także przy korekcie dawek leków. Niekiedy sama rozmowa ze specjalistą rozładowuje napięcie, które potrafi nasilać odczuwanie objawów.

Farmaceutka Gabija Nienė z sieci aptek Eurovaistinė potwierdza, że apteka wieczorami i w weekendy często pełni rolę pierwszego punktu kontaktu. Jak wyjaśnia, farmaceuta może pomóc przy łagodnych objawach przeziębienia, lekkim bólu czy drobnych urazach, dobierając preparaty bez recepty.

Nienė radzi też, by zawnoczu skompletować domową apteczkę — z lekami przeciwbólowymi, przeciwgorączkowymi, środkami na biegunkę i alergię, a także termometrem, plastrami i sprayem antyseptycznym. Zastrzega jednak, że domowe środki mają swoje granice.

„Jeśli objawy się nasilają, nie ustępują lub budzą prawdziwy niepokój, nie zwlekaj i zwróć się o pomoc” — podkreśla farmaceutka. ■

Opr. A.K. na podst. mat.pras., Eurovaistinė

*Tam daleko, gdzie wysoka sosna,
maszeruję drogą mała Wiosna.
Ma spódniczkę mini, sznurowane butki
i jeden warkoczyk krótki.
Nosi Wiosna
dżinsową kurteczkę,
na ramieniu – małą torebeczkę.
Chętnie żuje gumę i robi balony,
A z nich każdy jest zielony.*

*Dzieńdoberek! Wiosna
już tuż – puka do naszych drzwi i serc, przesyła znaki w postaci skowronków, żurawi, przebieśnięgów i „robaczek” na olszynie.*

Warto ją przywitać tą oto fajną piosenką!

Niektórzy z Was nieraz słyszeli od swoich rodziców, że w dzieciństwie byliście „żywym srebrem”. Co to znaczy? A no, nic innego jak to, że mama i tato musieli mieć oczy dookoła głowy, żeby Was upilnować, ponieważ byliście bardzo ruchliwi. Wszędzie Was było pełno i wszystko Was ciekawiło. Tak również mówi się o osobie, która ma żywy temperament – jest błyskotliwa, szybko reagująca, silna i pobudliwa. Czym właściwie jest to „żywe srebro”?

Żywe srebro

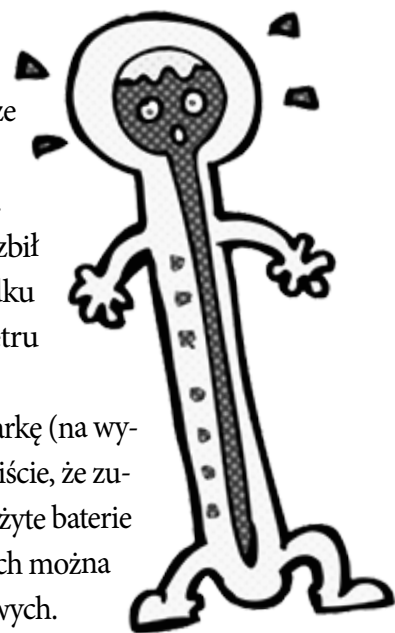
Właśnie tak często mówi się o rtęci – bardzo nietypowym metalu, który w temperaturze pokojowej jest płynny!

Rtęć jest bardzo niebezpieczna, nawet jej opary są trujące. Rtęć nieustannie paruje. Kiedyś zawierały ją wszystkie termometry. Dlatego rodzice tak bali się o to, by nie zbił się termometr, gdy dziecko mierzyło temperaturę. Termometr rtęciowy w przypadku rozbicia powoduje bowiem skażenie powietrza. Obecnie alternatywą dla termometru rtęciowego jest elektroniczny.

Rtęć zawierają także niektóre baterie – a z pewnością wszyscy mamy w domu jakąś latarkę (na wypadek, gdyby wystąpiły akurat jakieś problemy z prądem) lub zabawkę. Wiemy, oczywiście, że zużyte baterie należy wyjmować ze wszelkich urządzeń, ale... czy zawsze tak robimy? Zużyte baterie są więc dla nas trucizną i o tym należy pamiętać! A najlepiej kupować latarki, na których można znaleźć napis: 0% Hg – są one bezrtęciowe, ale, niestety, więcej kosztują od tych rtęciowych.

Co robić, gdy nam się rtęć rozleje?

Trzeba ją natychmiast zebrać i zamknąć w szklanym naczyniu, na przykład słoiku. Absolutnie nie można z nią eksperymentować! Zatrucie rtęcią może bowiem doprowadzić do uszkodzenia nerek, układu nerwowego i mózgu.

Najmniejsze z najmniejszych!

Ciągle słyszycie, że jesteście za mali? Mówią Wam, że ledwo odrosliście od ziemi?! Nie przejmujcie się! W przyrodzie żyje wiele stworzeń, które są tak małe, że prawie trudno je zauważyć, a mimo to właśnie nimi zachwyca się świat! Znane jest przecież powiedzenie, że małe jest piękne!

* **Najmniejszy motyl.** Najmniejszym znanym motylem na świecie jest południowoamerykański motylek niebieskawy, który wygląda jak misternie wykonany klejnocik. Rozpiętość jego

skrzydeł wynosi 1,4 cm, a waga nie osiąga 10 mg.
* **Malutki gad.** Malutki gekon jest najmniejszym gadem świata. Wygląda jak miniaturowy krokodyl, mierzy około 3,5 cm i występuje tylko na zachodnioindyjskich Wyspach Dziewiczych. Ma specjalnie przystosowane palce, dzięki którym może się wspinać po gładkich powierzchniach.

* **Najmniejsza rybka.** Najmniejszą rybką na świecie jest bezbarwny kielbik karłowaty mieszkający w wodach Filipin. Dorosły samczyk mierzy około 1 cm i waży tylko 4,5 mg.

Książka to najlepszy przyjaciel

Tym razem chciałabym Wam zaprezentować zwierzęta z książek spółki autorskiej: opowieści napisane są wierszem przez Kornela Makuszyńskiego i bogato ilustrowane przez Mariana Walentynowicza. Aby dowiedzieć się, jakie zwierzęta są bohaterami książek, trzeba rozwiązać łamigłówki:

1. Tu jest mowa o wesołej małpce

1	Z	I	O	P
2	A	W	K	G
3	F	L	S	B
4	H	J	A	I

M	R	E	I
M	U	C	Z
K	I	U	G
I	P	K	L

↓ ↓ ↓ ↓   ↓ ↓ ↓ ↓

--	--	--	--

-

--	--	--	--

3 1 2 4   2 3 4 1

2. TRUDNE! To sympatyczny rogaty ssak. Kiedy wykreślicie nazwę zwierzęcia – pozostanie jego imię.

3. Po rozwiązaniu rebusu poznacie bohatera legendy krakowskiej:

☞

--	--	--	--

F = W

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

Czy wiecie, że ...

Najkrótszy sen wśród zwierząt mają żyrafy. Na całą dobę śpią niecałe dwie godziny i to nie od razu tylko jednorazowo po kilka minut. Jeżeli chodzi o zwierzęta z naszych lasów i do brze nam znanych, to najkrócej śpi sarna – na dobę przesypia tylko około 3 godzin.

Prosty chleb na zakwasie, przepis podstawowy

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Domowy chleb na zakwasie to jeden z najprostszych i najbardziej satysfakcjonujących wypieków. Ten przepis jest idealny na początek: bez miksera, bez drożdży, bez skomplikowanych technik. Wystarczy kilka składników, odrobina cierpliwości i dobry zakwas.

Składniki (1 bochenek):

- 500 g mąki pszennej chlebowej (typ 650 lub 750)
- 350 ml letniej wody
- 100 g aktywnego zakwasu (żytniego lub pszennego)
- 10 g soli (ok. 1 płaska łyżka)

Wykonanie:

Do dużej miski wleć letnią wodę i dodać aktywny zakwas, dokładnie wymieszać. Wsypać mąkę oraz sól i połączyć składniki łyżką lub dłonią tylko do momentu, aż nie będzie suchej mąki. Ciasto będzie dość luźne i klejące. Miskę przykryć i odstawić w temperaturze pokojowej na ok. 3-4 godziny. W tym czasie, przez pierwsze 1,5-2 godz., co 30-40 minut delikatnie składać ciasto, naciągając je z brzegu do

■ Fot. Freepik

środku. Foremkę wyłożyć papierem do pieczenia lub dokładnie wysmarować smalcem i oprószyć mąką lub otrębami. Po zakończeniu pierwszego wyrastania przełożyć całe ciasto bezpośrednio do foremki i wyrównać wierzch mokrą dłonią lub łyżką. Foremkę przykryć i pozostawić do wyrastania, aż ciasto wyraźnie zwiększy objętość i sięgnie blisko górnej krawędzi foremki – zwykle trwa to 2-4 godz. w temperaturze pokojowej. Piekarńnik rozgrzać do 230°C. Wyrośnięty chleb posypać mąką po wierzchu,

naciąć ostrym nożem lub żyłką i wstawić do piekarnika. Piec przez 15 minut w 230°C, następnie zmniejszyć temperaturę do 200°C i piec jeszcze ok. 30-40 minut, aż chleb będzie rumiany. Po wyjęciu z piekarnika od razu wyjąć chleb z foremki i pozostawić do całkowitego wystudzenia na kratce. Jeśli chleb wychodzi zbyt wilgotny w środku, wydłużyć pieczenie o 5-10 minut. Zakwas powinien być aktywny – podwojony objętościowo i pełen bąbelków. Część mąki pszennej (100-150 g) można zastąpić mąką żytnią 720. ■

Lekki sernik kolorowy bez pieczenia

Ten sernik jest szybki, smaczny i każdy sobie z nim poradzi. Kolory zawdzięcza galaretkom – jakie użyjemy, takie będą kolory. Ja użyłam galaretki truskawkowej, agrestowej i pomarańczowej.

Składniki:

- 600 g mielonego sera
- 1/2 szklanki cukru pudru
- 100 ml śmietany 30 proc.
- 100 g biszkoptów
- 1 galaretka agrestowa
- 1 galaretka pomarańczowa
- 3 galaretki truskawkowe
- 250 g owoców

Wykonanie:

Galaretkę agrestową rozpuścić w pół szklanki wrzącej wody,

tak samo w pół szklance gorącej wody rozpuścić galaretkę truskawkową (będą one dodane do masy twarogowej). Galaretkę pomarańczową rozpuścić w jednej szklance gorącej wody, a dwie pozostałe truskawkowe rozpuścić w 3 szklankach wrzącej wody. Tortownicę o średnicy 24 cm, wyłożyć (tylko dno!) papierem do pie-

■ Fot. autorka

czenia i ułożyć biszkopcy. Do sera zmielonego dodać cukier puder i śmietankę i wymieszać, podzielić masę serową na dwie części. Gdy galaretka czerwona zacznie gęstnieć – dodać ją do jednej części masy serowej i ubić mikserem, a następnie wyłożyć na biszkopcy i wstawić do lodówki.

Gdy sernik zastygnie, wylać galaretkę pomarańczową i wstawić do lodówki. Pozostałą część masy serowej zmiksować z galaretką zieloną i wyłożyć, na zastygniętą galaretkę pomarańczową. Na wierzchu ciasta ułożyć owoce: mogą być truskawki, maliny czy borówki lub owoce z puszkki czy z kompotu. Zalać gęstniejącą galaretką truskawkową. ■

Paralimpiada Mediolan Cortina 2026: Igrzyska w cieniu polityki

15 marca ceremonią w Olympic Ice Stadium w Cortinie d'Ampezzo zakończyły się XIV Zimowe Igrzyska Paraliimpijskie Mediolan-Cortina 2026.

Piotr Wyszomirski

Włoskie igrzyska przejdą do historii z kilku powodów. Po raz pierwszy wydarzenia polityczne wywarły tak mocne piętno na rywalizacji sportowej, zadając pytanie o sens rywalizacji w takich okolicznościach. Po raz pierwszy igrzyska były rozegrane w dwóch głównych miejscowościach – podobnie jak wcześniejsze igrzyska osób pełnosprawnych. Po raz kolejny marcową pogodą mocno utrudniała zawody na otwartym powietrzu. Wysoka temperatura i padający deszcz na pewno nie pomagały biegaczom i alpejczykom. Igrzyska pobiły wiele rekordów i miały swoich bohaterów. Polska reprezentacja po ośmiu latach przerwy powiększyła dorobek medalowy o dwa krążki a bohaterem ekipy był paraalpejczyk Michał Gołaś.

NOWY WYMIAR SPORTU

Przez lata sport osób z niepełnosprawnościami nie był traktowany do końca poważnie. Owszem, jego rola w powrocie do aktywności była dla każdego uczestnika trudna do przecenienia, ale dla większości obserwatorów przeważał akcent humanitarny. Z czasem zawody paraliimpijczyków (dawniej: paraolimpijczyków) zaczęły się profesjonalizować, a ich znaczenie rosło. Współzawodnictwo światowe stało się poligonem doświadczalnym dla firm zajmujących się sprzętem medycznym – to najlepsza okazja do zaprezentowania i przetestowania najnowszych rozwiązań w warunkach najwyższego wyczynu. Z czasem doszedł aspekt prestiżowy: kraje aspirujące zaczęły dostrzegać potencjał promocyjny, sport osób z niepełnosprawnościami zaczyna być coraz szerzej pokazywany w mediach, rośnie zainteresowanie, tworzy się społeczność kibicowska. Równoległe zwiększają się nakłady finansowe, coraz wyższe są nagrody i stypendia dla czołowych sportowców.

Litwę reprezentował Rapolas Micevičius, 35-letni parasnowboardzista startujący w klasie SB-LL2 Fot. stopklatka, LRT, opr.red.

Bardzo wyrazistym przykładem dostrzeżenia także zimowego sportu paraliimpijskiego przez państwo aspirujące do światowego przywództwa jest zaangażowanie Chin. Na letniej paralimpiadzie Chiny zajmują pierwsze miejsce w klasyfikacji medalowej od 2004 (Ateny). Na zimowych igrzyskach są od 1984 r. i dopiero na zawodach w Pjongczangu w 2018 r. Chiny zdobyły medal pierwszy i jedyny zresztą wtedy (w klasyfikacji medalowej z jednym medalem, przy 36 medalach USA, zajęły dopiero 20. miejsce). Następne igrzyska odbyły się w Pekinie w 2022 r. i Chińczycy wygrali klasyfikację medalową z 61 medalami przy 29 Ukrainy, 25 Kanady i ledwie 20 USA! W bieżącym roku jest podobnie: Chiny wygrały klasyfikację medalową i znacząc propagandowe znaczenie sportu dla państwa środka, tego przywództwa już nie oddadzą.

KLASYFIKACJA MEDALOWA

Czołówka klasyfikacji medalowej XIV Zimowych Igrzysk Paraliimpijskich Mediolan-Cortina 2026:

Chiny (15 złotych, 13 srebrnych, 16 brązowych, razem: 44 medale); Stany Zjednoczone (13/5/6, razem: 24); Rosja (8/1/3, razem: 12); Włochy (7/7/26, razem: 16); Austria (7/2/4, razem: 13); Francja (4/4/4, razem: 12); Ukraina (3/8/8, razem: 19); Kanada (3/4/8, razem: 15); Holandia (3/3/1, razem: 7); Szwecja (3/0/4, razem: 7); Niemcy (2/6/9, razem: 17); Norwegia (2/4/2, razem: 8).

Polska z dwoma medalami zajęła wraz z Australią 21. miejsce i powiększyła swój dorobek na zimowych paralimpiadach do 47 krążków (11/7/29).

BARDZO DOBRY WYSTĘP POLSKIEJ REPREZENTACJI

21-letni Michał Gołaś, zawodnik Beskidzkiego Zrzeszenia Sportowo-Rehabilitacyjnego „Start” Bielsko-Biała, był naszą największą nadzieją na medale. Mimo młodego wieku osiągnął już sporo sukcesów (m.in. trzy brązowe medale na mistrzostwach świata).

29.>>

28.>>

Jest parnarciarzem alpejskim, startuje w klasie zawodników niewidomych i niedowidzących. Jego przewodnikiem jest Kacper Walas. Para Gołaś-Walas zalicza się do czołówki międzynarodowego parnarciarstwa alpejskiego. Ich start na Paralimpiadzie 2026 był debiutem olimpijskim, co rokuje wielkimi nadziejami na przyszłość. Wystartowali w czterech konkurencjach i powoli rozkręcali się: szóste miejsce, piąte i wreszcie trzecie w slalomie gigancie i drugie w slalomie specjalnym. W tej ostatniej konkurencji nasi zawodnicy mimo srebrnego medalu odczuwali pewien niedosyt, bo po pierwszym przejeździe zajmowali pierwsze miejsce.

To były ogólnie bardzo udane igrzyska dla Polski. Oprócz dwóch medali nasi reprezentanci uzyskali dziesięć miejsc punktowanych:

Piąte miejsca: Witold Skupień w biegu na 10 km stylem klasycznym; Michał Gołaś wraz z przewodnikiem Kacprem Walasem w superkombinacji w parnarciarstwie alpejskim;

Szóste miejsca: Michał Gołaś z przewodnikiem Kacprem Walasem w supergigancie;

Siódme miejsca: Błażej Bieńko wraz z przewodnikiem Michałem Lańdą w parabiathlonowym biegu indywidualnym na 12,5 km w grupie zawodników z niepełnosprawnością wzroku; Aneta Kobryń z przewodnikiem Bartłojem Puto oraz Piotr Garbowski startujący z Jakubem Twardowskim w biegu na 10 km oraz w sprincie stylem klasycznym;

Ósme miejsca: Drużyna biegaczy w sztafecie 4 x 2,5 km open w składzie: Krzysztof Plewa, Piotr Garbowski (z przewodnikiem Jakubem Twardowskim), Błażej Bieńko (z Michałem Lańdą) i Aneta Kobryń (z Bartłojem Puto); Błażej Bieńko z przewodnikiem Michałem Lańdą w parabiathlonowym biegu pościgowym; Aneta Kobryń z przewodnikiem Bartłojem Puto oraz Piotr Garbowski startujący z Jakubem Twardowskim w biegu na 20 km techniką dowolną.

LITEWSKI JEDYNAK

Litwę reprezentował Rapolas Micevičius, 35-letni parasnowboardzista startujący w klasie SB-LL2. To klasa dla zawodników z niepełnosprawnością, taką jak amputacja jednej lub obu nóg powyżej kolana, lub inne znaczące ograniczenia funkcjonalne w kończynach dolnych. W crossie Micevičius przeszedł kwalifikacje, ale w 1/4 finału, w którym, by awansować, trzeba było zająć co najmniej drugie miejsce, był trzeci, ustępując m.in. późniejszemu mistrzowi paralimpijskiemu, Włochowi Emanuelowi Perathonerowi. W drugiej konkurencji, slalomie, litewski parasnowboardzista uplasował się na 13. pozycji (na 20 startujących).

PARALIMPIADA W LICZBACH

Ostatecznie w zawodach wystąpiło 611 sportowców reprezentujących 55 Narodowych Komitetów Paraolimpijskich (NPC). To rekord — dotychczas największą liczbę startujących zanotowano w koreańskim Pjongczangu w 2018 r. (564). Najliczniejsze ekipy wystawiły: Chiny (70 sportowców), USA (68), Kanada (46) i Włochy (42). W igrzyskach wzięła udział rekordowa liczba 160 kobiet, co stanowi wzrost o 18 proc. w porównaniu z Pekinem 2022 r.

Sześcioro sportowców zdobyło po pięć medali, ale historycznego wyczynu dokonała Amerykanka Oksana Masters, zdobywczyni czterech złotych i jednego brązowego medalu, powiększając swój

Litwę reprezentował Rapolas Micevičius, 35-letni parasnowboardzista startujący w klasie SB-LL2.

To klasa dla zawodników z niepełnosprawnością, taką jak amputacja jednej lub obu nóg powyżej kolana, lub inne znaczące ograniczenia funkcjonalne w kończynach dolnych.

dorobek na zimowych i letnich paralimpiadach do 24 krążków (parnarciarstwo, parabiathlon, parawioślarstwo i parakolarstwo). Amerykanka ukraińskiego pochodzenia jest ikoną parasportu. Urodziła się w roku 1989, trzy lata po katastrofie w Czarnobylu. Jej matka była skażona i prawdopodobnie z tego powodu Oksana urodziła się ze zniekształceniami ciała. Uboga matka oddała ją do sierocińca, które stało się dla niej piekłem. Była bita i głodzona. Jak sama wspomina po latach, miejsce to było „burdelem z nieletnimi”. od piątego do siódmego roku życia niemal codziennie była tam brutalnie gwałcona. Gdy miała siedem lat, została adoptowana przez amerykańską logopedkę Gay Masters i przeniosła się na stałe z Ukrainy do Stanów Zjednoczonych.

ZA DUŻO SKANDALI, KONTROWERSJI I PRZYKRYCH OBRAZKÓW

W ceremonii otwarcia nie wzięło udziału 27 państw (na 55). Już w trakcie zawodów Czesi nie stanęli do zdjęcia z medalistami z Rosji, Niemcy podczas grania hymnu rosyjskiego ostentacyjnie odwrócili się na podium od zwycięzców i nie zdjęli czapek. Ukraińcy skarżyli się na traktowanie w wiosce olimpijskiej i podczas zawodów — itd., itd. Przykłady zachowań nielicujących ze świętem sportu można długo wyliczać, a większość z nich jest pokłosiem fatalnej decyzji władz sportu paralimpijskiego. Co gorsza, Andrew Parsons, prezes Międzynarodowego Komitetu Paralimpijskiego, ogłosił, że rosyjscy żołnierze ranni w wojnie z Ukrainą będą mogli wziąć udział w przyszłych Igrzyskach Paralimpijskich...

Następne Zimowe Igrzyska Paralimpijskie odbędą się w Alpach Francuskich (2030) i Salt Lake City (USA, 2034). Oby do tego czasu nie tylko zakończyły się wojny, ale by także władze światowego sportu zwizualizowały właściwie okoliczności pozasportowe. Wszyscy potrzebujemy igrzysk bez polityki i skandali. ■

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Mała Urania”
07.40 „Różowy Stoń odkrywa świat”
07.50 „Fryzjerka”
08.15 „Ziołowa apteka”
08.25 „Słodka kuchnia Pszczółek”
08.40 „Zakochaj się w Polsce”
09.05 „Wileńska Podcastownia”
09.55 „Fake czy historia?”
10.30 S. dok. „Notacje”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Mała Urania”
11.45 S. dok. „Historie wileńskie”
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.40 „Anna Dymna spotkajmy się”
14.05 „W świątłach muzyki na bis”
14.15 „Ossolińscy 200 Lat Historii” film dok.
15.15 „Historia jednego obrazu”
15.25 „Raport naukowy”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Mała Urania”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Strona po stronie”
17.50 „Pielgrzymi Nadziei”
18.00 S. „Blondynka”
18.45 „Eureka biblioteka!”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”

20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Profilerka Jastrzę”
21.50 S. dok. „Historie wileńskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Kulturalnie mówiąc”
23.20 „Info Wilno”
23.40 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.45 „Studio Wilno”
00.20 „Fake czy historia?”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Morderstwo z widokiem”
10.45 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.40 S. „Morderstwo na północy”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Dynastie
22.30 S. „Negocjator”
23.25 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.15 Okno na władzę

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”

8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Detektywi muzyczni”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nie otwieraj” thriller
00.25 S. „Śmiertelna broń”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 „Co jest lepsze, sąsiedzie?”
8.30 „Wiara i życie”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
11.30 „Sztuczna inteligencja”
12.00 S. dok. „Jane Austen. Narodziny geniuszu”
12.55 „Promienie światła. Inspirujące historie, które nie zawiadają ani nie zniszczą”
13.25 „Dajmy czadu!”
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 Bestialskie historie
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 Co dalej?
17.30 Styl
18.30 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
19.30 „Jane Austen. Narodziny geniuszu” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Stanik” dramat
23.30 Nie sztuczna inteligencja

6.00 „La Food. Włochy”
7.00 „Vytaro ferma”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dziki serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Sensodrom”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „R.I.P.D. Agenci z zaświatów” film fab.
00.20 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Furzyści”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”
20.00 „911”
21.00 „Aeon Flux” film fab.
22.50 „Żywiol: Deepwater Horizon” thriller
01.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”
05.00 „Nowy dzień”

06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Azja”
09.30 S. „Pani Prezydent”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Ameryka – wielka podróż”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja”

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 S. „911: Teksas”
10.00 „Gwiazdki gwiazd”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.00 „Kochankowie i kłamcy”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 „Wyspa dziewcząt”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Niekochani”
20.00 „Psotnicy. Australia”
21.00 „Watson” dramat
22.00 „Bрудna kasa” thriller
23.40 „Kochankowie i kłamcy”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Wróżka”
9.30 S. „Dziki”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Harry Wild”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Śmiertelne tropiki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Beck”
22.55 „Detektywi tropikalni”
00.00 S. „Tajemnicza droga”

07.25 S. „Akacja 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 „Serwis Info”
09.25 S. „Za raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.35 Magazyn Rolniczy
13.55 „Pelagos. Śródziemnomorskie sanktuarium” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórza”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reportrzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to

melodia?”
18.55 „Klan”
19.20 S. „Za raz wracam”
19.55 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy”
22.20 „Film fabularny”
00.15 „Psy wojny” film fab.

07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 S. dok. „Podróż z historią”
09.20 „Dobry tytuł”
10.00 S. „Pogranicze w ogniu”
11.10 „Dzień wielkiej ryby” film obycz.
12.35 S. dok. „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki”
13.10 „Hala odlotów”
14.10 „Wydarzenie aktualne”
14.55 „Przystań” film fab.
16.25 „Horror w Wesołych Bagniskach” film fab.
18.05 S. „Pogranicze w ogniu”
19.10 „Mody Polskie”
19.50 „Był taki człowiek...” film dok.
21.00 „Hamlet”
23.50 „Noc Walpurgi” dramat

07.00 „Dziennik Regionów”
07.20 „Polacy Światu”
07.30 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Budowniczowie świata”
13.00 „Serwis Info”
13.10 S. „Komisarz Alex”
14.05 S. „Ranczo”
15.00 „Kod bezpieczeństwa”
15.30 „Moda na

język polski”
16.00 Serwis Info
16.10 „Fajna Polska Zimą”
17.00 S. „Za raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Okno na Wschód”
19.45 „Panorama”
20.20 Polacy Światu
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Strażacy”
22.20 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Serce dla Polski. Karolina Kaczorowska” film dok.
00.15 Panorama

07.25 „Był taki dzień”
07.27 „Wykrywacz kłamstw”
07.45 „Selekcja”
08.55 „Na Tropach Historii Góra Miedzianka”
09.10 „Flesz historii”
09.30 S. „Stawka większa niż życie”
10.25 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.50 S. dok. „Tajemnice kulturowych seriali”
11.35 „ROK 1981. Kalendarium”
11.40 „Fundusz Obrony Narodowej cz. 1” film dok.
12.25 „Myśliciele sylwetki polskie”
12.30 S. dok. „Wyspy Kanaryjskie”
13.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
13.30 „Niemen rzeka niezgody” film dok.
14.20 S. dok. „Polskie 100 lat”
14.45 „Galeon” film dok.
15.10 S. „Królowie”
15.35 S. „Stawka większa niż życie”
16.35 S. dok. „Sensacje XX wieku”
18.20 „Krótka historia”
18.25 „Tajemnice Archiwum”
18.40 S. „Czas honoru”
19.25 S. dok. „Polskie 100 lat”
19.50 „Był taki dzień”
19.55 „Historia Polski” film dok.
20.50 S. „Królowie”
21.15 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
21.25 S. „07 zgłoś się”
22.40 „Ostatnia Habsburżanka” film dok.
23.25 „Generał Władysław Sikorski. Tajemnica śmierci” film dok.
00.20 „Notacje”

00.30 Pierwszy zmysł
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Moja parafia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 40 dni ze św. Franciszkiem
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Uganda Ojca Adama
07.25 Jerzy Popiełuszko Poślaniec Prawdy
08.55 40 dni ze św. Franciszkiem
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Leczyć ludzi dobrej woli jest więcej
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.40 Słowo życia
10.45 Święty na każdy dzień
10.50 Muzyczne chwile
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z dale-

ka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.00 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Granica
14.05 Pradawne
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 O. Rafał, kto go nie zna?
16.00 Z Ewangelią w Krainie Rajskiego Ptaka
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
18.00 Wierzę w Boga
18.30 Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 40 dni ze św. Franciszkiem
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Starowiejski Profesor Józef Bielawski

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.00 „Dobre stare rzeczy”
12.00 „Łowcy antyków”
14.00 „Remonty gospodarstw”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Gorączka złota”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Zwierzaki Czytali”
07.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.50 „eMOCje”
08.15 „Super Gary. Gotuj z Bosacką!”
08.40 S. dok. „Dzika Polska”
09.05 „Kulturalnie mówiąc”
09.25 „Jesteśmy stąd”
09.35 „Eureka biblioteka!”
09.45 „Fake czy historia?”
10.20 „Zaginione? Ocalone?”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Zwierzaki Czytali”
11.45 S. dok. „Historie wileńskie”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Weterynarze z sercem”
13.30 „Szansa na sukces”
14.25 „Wiernie ciebie będziem strzec...” film dok.
15.15 „Jesteśmy stąd”
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Zwierzaki Czytali”
17.20 „Nauka literatury z Żużu”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Tygiel”
18.00 S. „Osiecka”
18.45 „Niepojęte”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”

20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Stulecie Winnych”
21.50 S. dok. „Historie wileńskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Weterynarze z sercem”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Fake czy historia?”
00.55 „Pozyteczni.pl”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Morderstwo z widokiem”
10.45 S. „Kancelaria prawna”
11.40 S. „Policja berlińska”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.25 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 Dziki świat Eglé.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa mówi
22.30 S. „Negocjator”
23.25 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.15 Witaj! Program o zdrowiu

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”

8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odlęgłe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Szeszka 20”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Tenet” thriller
00.25 S. „Śmiertelna broń”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dynastie”
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 „Pogoń. Vytis”
8.30 „Droga”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Paryż. Tajemnica zaginionego pałacu” film dok.
12.30 Koncert
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 „Bestialskie historie”
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 „Co dalej?”
17.30 „Litwin w sercu”
18.30 S. „Niezwyciężony”
18.55 Liga Mistrzów FIBA. Najlepsza szesnastka. Grupa I. Sztambuł „Galatasaray” – Wilno „Rytas”
21.00 Koncert
22.30 „Kraj w Virginias” film dok.
23.30 Oto kino

6.00 „Zagroda marzeń”
7.00 „Sensodrom”
8.30 S. „Kobiety klamią lepiej”

9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dzике serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Show dobrego wieczoru”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Tak to się teraz robi” dramat
00.45 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Furzyści”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”
20.00 „911”
21.00 „Zmiana pasa” thriller
22.50 „Aeon Flux” film fab.
00.55 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”

Irytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 „Azja” Film dok.
9.30 „Pani Prezydent” film dok.
10.30 „Mosty naszego życia” film dok.

11.30 „Ameryka – wielka podróż” film dok.
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo.
17.30 Pyszne życie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 „Mosty naszego życia” film dok.
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Ameryka – wielka podróż”

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „911: Teksas”
9.30 S. „Wojny magazynowe”
10.00 „Gwiazdki gwiazd”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 „Wyspa dziewcząt”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 „Niekochani”
20.00 „Niezdarzy. Australia”
21.00 „Watson” dramat
22.00 „W cywilu” dramat
23.45 „Kochankowie i klamcy”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zaka-

zany owoc"

8.00 S. „Niewidoma"

9.00 S. „Wróżka"

9.30 S. „Dziki"

10.00 S. „Trochę słońca"

11.00 S. „Straż Przybrzeżna"

12.00 S. S. „Lucifer"

13.00 S. „Prawo i porządek"

14.00 „Detektywi tropikalni"

15.00 S. „Anupamaa"

16.00 S. „Wędruję w czyjejś miłości"

17.00 S. „Niewidoma"

18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"

19.00 S. „Lucifer"

20.00 S. „Prawo i porządek"

21.00 S. „Backstrom"

22.55 S. „Detektywi tropikalni"

00.00 S. „Backstrom"

07.25 S. „Akacja 38"

08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"

08.30 „Rodzina (nie od) święta"

09.00 „Serwis Info"

09.25 „Zaraz wracam"

10.05 S. „Ranczo"

11.05 S. „Komisarz Alex"

12.05 S. „Ojciec Mateusz"

13.00 Serwis Info

13.10 „Agrobiznes"

13.40 „Magazyn Rolniczy"

13.55 „Mała myszka opowieść o dzielnej matce" film dok.

15.00 S. „Złoty chłopak"

16.00 „Serwis Info"

16.15 „Reporterzy"

16.35 „Gra słów. Krzyżówka"

17.05 S. „Dziedzictwo"

18.00 „Teleexpress"

18.25 „Jaka to melodia?"

18.55 „Klan"

19.20 S. „Zaraz wracam"

19.55 S. „Akacja 38"

20.30 „Program

informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy"

22.20 „Pod ostrzałem" film fab.

00.20 „Andrzej Wajda Wyrok na Franciszka Kłosa" dramat

08.00 „Tamte lata, tamte dni"

08.35 S. dok. „Podróż z historią"

09.20 „Porozmawiajmy szczerze"

10.00 S. „Pogranicze w ogniu"

11.10 „Horror w

Wesołych Bagniskach" film fab.

12.45 „Orawski dom opowieść o Ludwiku Młynarczyku" film dok.

13.30 „Tygodnik Kulturalny"

14.25 „Dzień z życia artysty"

15.00 „Dekalog" film fab.

16.15 „Córka generała Pankratowa" dramat

17.50 S. „Pogranicze w ogniu"

19.00 „Dobre strony"

19.30 „Informacje kulturalne"

19.50 S. dok. „Reżyserzy"

20.45 „WTEM"

21.00 „Powrót do tamtych dni" film fab.

23.00 S. „Przygody Sherlocka Holmesa"

00.10 „Hala odlotów"

07.00 „Panorama"

07.30 „Przyrodnik na tropie"

08.00 „Okrasa łamie przepisy"

08.30 „Pytanie na śniadanie"

12.40 „Wynalazki na medal"

13.00 Serwis Info

13.10 S. „Strażacy"

14.05 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów"

15.00 „Taniec z rosyjskim niedźwiedziem" film dok.

16.00 Serwis Info

16.10 „Zakochaj się w Polsce"

16.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych"

17.00 S. „Zaraz wracam"

17.30 S. „Barwy szczęścia"

18.00 Teleexpress

18.20 „Gra słów. Krzyżówka"

18.50 Teleexpress Extra

19.15 „Dziewczyna ze zdjęcia"

19.45 Panorama

20.20 „Polacy Świata"

20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 Pytanie dnia

21.25 S. „J Pana Boga w ogródku"

23.15 „Rozmowy (nie)wygodne"

00.00 „Słowo daję!"

07.25 „Był taki dzień"

07.27 „Wykrywacz kłamstw"

07.45 „W kotle historii"

09.00 S. „Stawka większa niż życie"

10.10 „Dowódcy AK" film dok.

10.35 „Koło historii"

11.10 „Profesor Michałowski. Droga do Faras" film dok.

12.05 „Było, nie minęło"

12.30 „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze" film dok.

12.55 S. dok. „Wszystkie kolory świata"

13.50 „Ostatnia Habsburżanka" film dok.

14.35 „Benedykt Dybowski. Tajemnice Świętego Morza" film dok.

15.15 S. „Królowie"

15.40 S. „Stawka większa niż życie"

16.35 „Tajemnice Archiwum"

16.50 S. dok. „Sensacje XX wieku"

17.40 S. dok. „Portrety Wojenne. Kobiety"

18.10 „Mój ulubiony bohater Niepodległości" film dok.

18.35 S. „Czas honoru"

19.20 „Zakazana poezja"

19.50 „Był taki dzień"

19.55 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej"

20.25 „Fake czy historia?"

21.00 S. „Królowie"

21.25 S. „07 zgłoś się"

22.25 „Alisa w krainie wojny" film dok.

23.40 „Ex Libris"

00.00 S. dok. „Tajemnice kultowych seriali"

00.45 S. dok. „Sensacje XX wieku"

01:55 Poczet Wielkich Polaków

02:00 Anioł Pański

02:05 Ma się rozumieć

02:15 Rozmowy niedokończone

03:25 40 dni ze św. Franciszkiem

03:30 Każdy ma-luch to potrafi

03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci

04:00 Informacje dnia

04:20 Różaniec

04:50 Mysłąc Ojczyzna

05:00 Apel Jasnogórski

05:20 Informacje dnia

05:40 Polski Punkt Widzenia

06:00 Mysłąc Historia

06:10 Odnaleźć siebie

06:20 Jestem mamą

06:35 Odpowiedzialni za Kościół

07:00 Korzenie

08:00 Brat Bronisław z Dębowca

08:35 Zdrowie z Bożej Apteki

08:55 40 dni ze św. Franciszkiem

09:00 Informacje dnia

09:15 Polski Punkt Widzenia

09:35 Każdy ma-luch to potrafi

09:50 Słowo życia

10:00 Mocni Jego mocą

10:30 Sanktu-

aria polskie

10:50 Święty na każdy dzień

11:00 Audycja Generalna Ojca Świętego

Leona XIV z Watykanu

12:00 Muzyczne chwile

12:10 Mateczniki

Polskości

12:25 Jestem mamą

12:40 Mysłąc Historia

12:50 Odnaleźć siebie

13:00 Anioł Pański

13:03 Informacje dnia

13:20 Życie lasu. Ptaki

14:05 Dar powołania

14:30 Msza święta z Jasnej Góry

15:20 Muzyczne chwile

15:30 Razem możemy wszystko

16:00 Wygrana

16:50 Ma się rozumieć

17:00 Informacje dnia

17:10 Na zdrowie

17:30 Sokolnik

18:00 Po stronie prawdy

18:55 Poczet Wielkich Polaków

19:00 Anioł Pański

19:05 Informacje dnia

19:15 Rozmowy niedokończone

20:20 Odnaleźć siebie

20:25 40 dni ze św. Franciszkiem

20:30 Bóg z nami

20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci

21:00 Informacje dnia

21:20 Różaniec

21:50 Mysłąc Ojczyzna

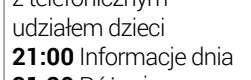
22:00 Apel Jasnogórski

22:20 Informacje dnia

22:40 Polski Punkt Widzenia

23:00 Przetrawiliśmy

ośmiu błogostawieństw

07.00 „Mechanicy samochodowi"

10.30 „Aukcje zagubionego bagażu"

12.00 „Łowcy antyków"

18.00 „Inny garaż"

19.00 „Jak to jest zrobione?"

21.00 „Samochód marzeń"

23.00 „Zapomnia- nie i porzucone"

MUZYCZNO EDUKACYJNE SPOTKANIE Z
EWALDEM VYČINASEM I DAIVĄ
RAČIŪNAITĖ-VYČINIENĖ

BRZMIENIA KORZENI: OPOWIEŚĆ O KANKLACH I CYMBAŁACH

PODCZAS WYDARZENIA
ARTYŚCI ZAPREZENTUJĄ
BRZMIENIE KANKLI I
CYMBAŁÓW, OPOWIEDZĄ
O ICH HISTORII, BUDOWIE I
ROLI W KULTURZE, A TAKŻE
WYKONAJĄ UTWORY
TRADYCYJNE I
WSPÓŁCZESNE.

19 MARCA

GODZ 18:00

W CENTRUM KULTURY W RŪDOMINIE

REJESTRACJA:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +37066685855

Sprzedajemy dachy, ogrozenia i inne materiały

budowlane w przystępnej cenie

Tel. +370 603 63 636

KAWIARNIA
SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KURIER
WILENSKI
DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Vilnius, Birbynių 4A, 2 piętro, 12 gabinet,
tel. +370 5 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Sprzedaj las
(do 16 000 € za hektar) **DROGO**

Konsultacja i wycena bezpłatna!
+370 659 99929

KUPIJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

WARSZTATY WICIA PALM WIELKANOCNYCH

25 MARCA
GODZ 18.00

Cena warsztatów:
dla dorosłych - 10 €
dla dzieci (do 18 lat) - 7 €

Lis imigrant dotarł z Anglii do Nowego Jorku

Lis, który przedostał się na statek towarowy u wybrzeży Southampton w Wielkiej Brytanii, szczęśliwie pokonał Atlantykę i dotarł do Nowego Jorku. Zwierzęciem zaopiekowało się zoo w Bronksie.

Na lisa rudego na statku natknęli się amerykańscy urzędnicy portu. Zwierzę znajdowało się wśród załadowanych na statek towarów. Nie jest jasne, w jaki sposób zwierzęciu udało się dostać na pokład statku cumującego w Southampton.

Ogród zoologiczny poinformował, że wstępne badania wskazują na dobry stan zdrowia lisa. Jego opiekunowie czekają jednak jeszcze na dodatkowe wyniki badań kontrolnych.

Fot. Freepik.com

Stara pożyczka kartka przemieniła się w fortunę

Umberto Libassi, mieszkaniec Włoch, dowiedział się, że tysiąc lirów, złożonych ponad 60 lat temu przez jego rodziców w kasie oszczędnościowej, ma obecnie wartość około 50 tys. euro. Dokument w sprawie depozytu przeznaczonego dla niego, wówczas dziecka, znalazł w starej skrzyni. Włoskie media podkreślają, że za pieniądze z wkładu, można było wówczas kupić co najwyżej dwa litry mleka.

Gdy Libassi podczas niedawnej przeprowadzki porządkował teatralne pamiątki po swoich zmarłych rodzicach, znalazł w skrzyni pożyczkę kartkę. Zaintrygowany tym znaleziskiem zwrócił się do rzymskiego stowarzyszenia obrony praw konsumentów, aby dowiedzieć się, czy ten dokument bankowy ma obecnie jakiegokolwiek znaczenie. Odpowiedź konsultanta przerosła jego najśmielsze oczekiwania: po kapitalizacji, naliczonych odsetkach i przeliczeniu waluty w okresie 63 lat, tysiąc lirów zamieniło się w sumę około 50 tys. euro.

Wyjątkowa japońska perła: najdroższy ryż na świecie

Kinmemai Premium to nie jest zwykły ryż, który znajdziemy w sklepie. To japońska perła, która w 2016 r. została wpisana do Księgi Rekordów Guinnessa jako najdroższy ryż na świecie. Każdego roku na rynek trafia zaledwie 1 tys. pudełek tego ekskluzywnego produktu, a opakowanie kosztuje ok. 70 dolarów. Za Kinmemai Premium stoi filozofia selekcji i perfekcji. Do produkcji wybierane są najwyższej klasy ziarna ryżu pod względem smaku i tekstury. Ziarna są następnie testowane pod kątem poziomu enzymów, które mają świadczyć o ich vitalności — to właśnie te cechy decydują o ich wyjątkowości.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Do grania wystarczy pasja... i kilka starych patelni Fot. Marian Paluszkiewicz